

BOTANISK INVENTERING

av

Bråviken och Vångaförkastningarna

BOTANISK INVENTERING

av

Bråviken och Vångaförkastningarna

Utförd av Lars-Åke Gustafsson

under juli - augusti 1984

FÖRORD

Bråviken- och Vångaförkastningarna har båda utpekats som riksintressanta naturområden i den fysiska riksplaneringen. Områdenas topografi, sydexponeringen liksom förekomsten av urkalk (marmor) skapar förutsättningar för en speciell växtlighet.

För att få en fördjupad kunskap om vegetation och flora i områdena gav länsstyrelsen våren 1984, Lars-Åke Gustafsson i uppdrag att utarbeta en vegetationskarta samt att avgränsa, beskriva och värdera de områden som hyser speciella botaniska kvalitéer.

I föreliggande rapport redovisas uppdraget. Författaren ansvarar själv för de åsikter och värderingar som framförs.

Sverker Kärrsgård
Avdelningsdirektör

Hans Liman
Förste byråinspektör

INNEHÅLL

	Sid
Inledning och metodik	5
Sammanfattande värdering av områdena	5
Karta över undersökningsområdena	7
Undersökta områden vid Bråvikenförkastningen	8
Områdesbeskrivningar från väster mot öster	
1. Stenkullen	10
2. Hammarmarken	10
3-4. Norrviken	10
5. Toren	12
6. Lövsveden	12
7-8. Sikudden	12
9. Gropkärren	13
10. Hammarklint	13
11. Loddby	13
12. Fridhem	13
13. St Hammaren	13
14-15. Hammaren	13
16-17. Getå	16
18-19. Oskarshäll	16
20. Rövargrottan	18
21-22. Kolmårdssjukhuset	18
23. Fläskbergen	18
24. Långgången	19
25. Marmorbruket	19
26-27. Flathällen	21
28-29. Kopparbostigen	21
30. Lövsgata	22
31. Kopparbo	22
32. Brandstegen	22
33. Järngruvan	22
34-35. Väster udde	23
36. Ängedal	26
37-38. Gerhardsberg	26

forts. Bråviken

39.	Viksberget	27
40.	Skvätten	27
41.	Bränningsbergen	27
42-43.	Högudden	28
44-45.	Smedberget	28
46.	Bergtorp	28
47-49.	Säter	29
50.	Kvarseboklint	32
51.	Vårdkasebotten	32
52.	Sjöberga	32
53.	Djupvik	34
54-55.	Österhagen	34
56.	Källhult	34
57.	Ekeborg	34
58.	Gubberget	36
59.	Stormvik	36
60.	Ekviken	36
61.	Sandvik	36
62.	Sjöholm	36
	Undersökta områden vid Vångaförkastningen	36
	Områdesbeskrivningar från väster mot öster	
1.	Göten	38
2.	Råklint	38
3.	Torlunda	40
4-5.	St Röja	40
6.	Augustdal	42
7.	Hagsätter	44
8.	Fagerås	44
9-10.	Stjärntorp	46
11.	Ö Torp	46
12.	Nybygget	48
13-14.	Veteklint	48
15-16.	Rönnstorp	48
17.	Glans kalkbrott	48
18-19.	Glansgruvan	50

INLEDNING

Under perioden 1 juli - 16 augusti 1984 utförde jag på uppdrag av länsstyrelsen i Östergötland en botanisk inventering av Bråviken- och Vångaförkastningarna. Dessa områden har i den fysiska riksplaneringen klassats som riksintressanta naturområden.

Syfte

1. Att spåra upp botaniskt intressanta och värdefulla naturområden samt avgränsa, beskriva och värdera dessa. Undersökningen har gällt kärlväxter.
2. Göra en översiktlig vegetationskarta över hela inventeringsområdet.

METODIK

Avgränsningen av inventeringsområdet följer länsstyrelsens naturvårdsplan. Som underlag för fältarbetet har jag använt kopior av den ekonomiska kartan i skala 1:10 000. I genomsnitt tog det två dagar att gå över varje kartblad. För några avsnitt användes båt för att kunna överblicka och komma åt branta partier. Juli ägnades åt Bråviken-förkastningen, första halvan av augusti åt Vånga. De miljöer som jag koncentrerat mig på är: Urskogsartade barr- och lövskogar, bäckraviner, lundar, urkalk, klippängar och alkärr.

De inventerade områdena är floristiskt välkända, särskilt Bråviken-delen. Tips om växtlokaler har jag fått i framförallt två uppsatser av Erik Genberg: "Kolmårdens kärlväxter" och "Kärlväxterna i Krokek" (Svensk botanisk tidskrift 1958 resp 1951). I Vånga har Glans kalkbruksområde detaljinventerats av Magnus Enquist 1975-77 (Norrköpings biologiska förenings skrifter nr 2).

Värderingen av de beskrivna områdena följer en 3-delad skala. Siffran 1 anger att hela inventeringsområdet är geologiskt riksintressant. Bokstaven a innebär att delområdet har högsta botaniska värde, b mycket högt botaniskt värde, c högt botaniskt värde.

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING

Bråviken

Ingen annanstans i länet finns så stora arealer hållmarkstallskog som utmed Bråvikens förkastningsbrant. De finaste exemplen är Kvarseboklint, Viksberget, Hammarklint, Toren och Hammarkmarken. Det höga naturvärdet förstärks av att många av hålltallskogarna ligger inom oexploaterade kuststräckor. Sådana sträckor är Djupvik-Kvarsebo och Säter-Kopparbo.

Det förnämsta exemplet på ett urskogsartat område på moränmark är Högudden. Vid Ängedäl finns också en orörd skog. Av bäckraviner måste Norrviken-ravinen sättas mycket högt, inte minst på grund av sin lövskog av urskogskaraktär. Även delar av Djupviks-ravinen har samma kvaliteter. Getå-ravinen är magnifik och saknar motsvarigheter i länet vad gäller längd, djup och bredd.

Utmed branta partier finns ett flertal djupa klyftor. Även om de inte är botaniskt märkliga, så representerar de ett allt sällsyntare inslag i den östgötska naturen, vildmarken och orördheten. Exempel är Skvättan, Högudden, Järngruvan och Lövsgata.

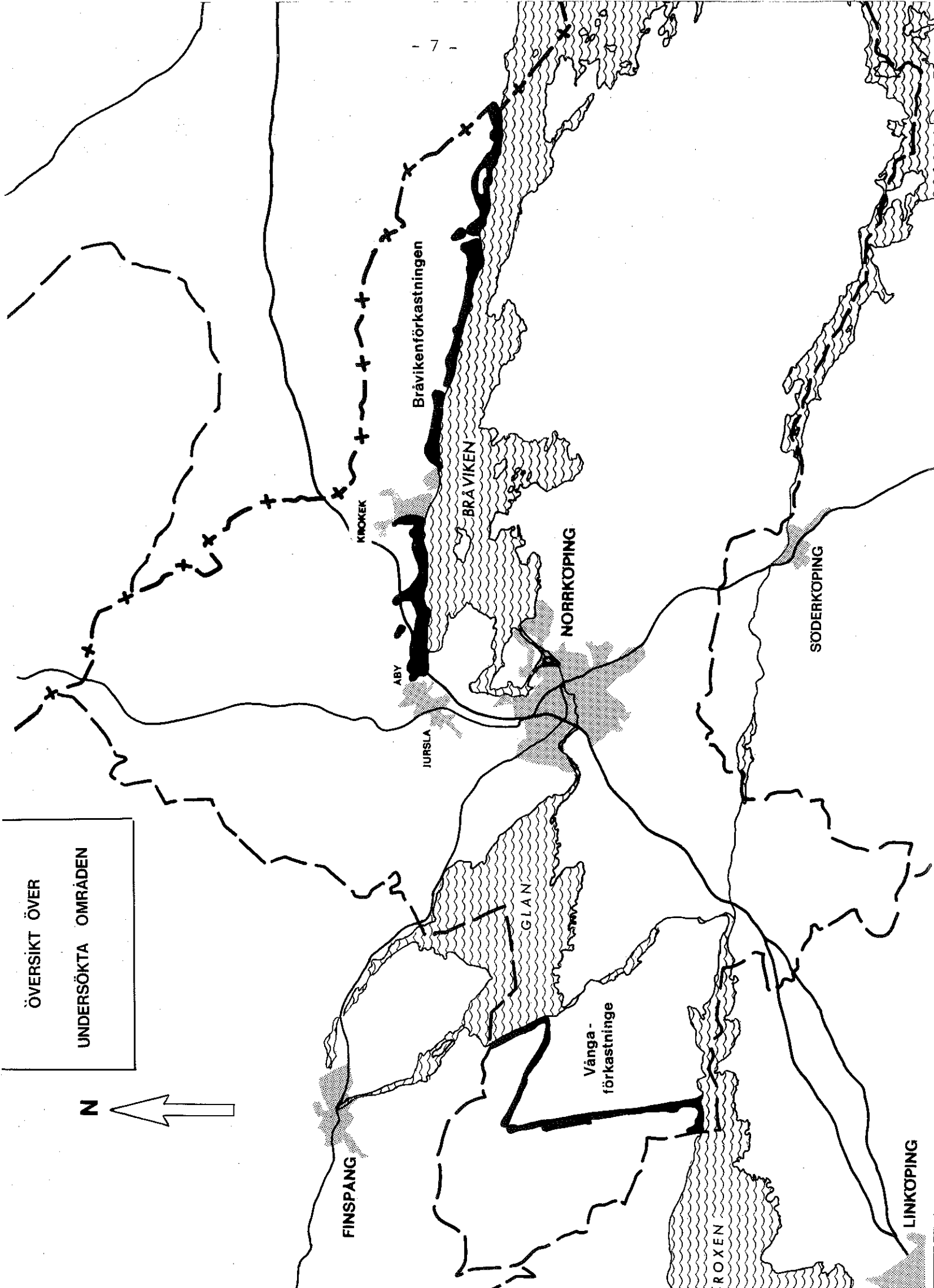
Det i särklass botaniskt rikaste området ligger vid marmorbruket. Det är en urkalkmiljö. Andra värdefulla miljöer av samma typ är Bergtorp vid Säter och Gerhardsberg.

Fina klippängar finns vid Sikudden och intill ovannämnda Gerhardsberg.

Större lövskogsområden och lundar med rik flora, utöver marmorbruket, är sällsynta. Vid Säter finns dock ett, liksom utmed Kopparbostigen.

Vånga

Glans kalkbruksområde är efter marmorbruket i Kolmården den förnämsta urkalkmiljön i länet. Inom samma område finns en urskogsartad askskog, en typ av miljö som är mycket sällsynt i länet. I branterna ovanför St Röja påträffas en orörd och urskogsartad barrskog med inslag av björk och asp. Ett större område med ädel-lövskog, där såväl lind som ek och hassel ingår, finns vid Ö Torp. Mycket värdefullt är ett parti nedanför Veteklint. Här finns en växtplats för den i landet sällsynta ärtvickern.

ÖVERSIKT ÖVER
UNDERSÖKTA OMRÅDEN

FINSPÅNG

JURSLA

ABBY

KROKEK

Bråvikenförestningen

BRÅVIKEN

NORRKÖPING

GLAN

Vånga-förestninge

ROXEN

SÖDERKÖPING

LINKÖPING

UNDERSÖKTA OMRÅDEN VID BRÅVIKENFÖRKASTNINGEN

Ek kartblad	Nr	Område	Miljötyp	Klass
9G 1e-(0e)	1	Stenkullen	skog	1 c
Kvillinge sn	2	Hammarmarken	skog	1 a
	3	Norrviken	ravin	1 a
	4	Norrviken	lövskog	1 c
	5	Toren	skog	1 a
	6	Lövsveden	alkärr	1 c
Kvillinge sn	7	Sikudden	skog	1 b
	8	Sikudden	klippäng	1 a
	9	Gropkärren	skog	1 b
	10	Hammarklint	skog	1 a
	11	Loddbý	lövskog	1 b
	12	Fridhem	lövskog	1 c
	13	St Hammaren	alkärr	1 b
	14	Hammaren	lövskog	1 c
	15	Hammaren	lövskog	1 b (-a)
	9G 1f-(0f)	16	Getå	lövskog
Krokek sn	17	Getå	ravin	1 a
	18	Oskarshäll	kärr	1 b
9G 1g	19	Oskarshäll	ravin	1 c
	20	Rövärgrottan	grotta	1 c
	21	Kolmårdssjukhuset	skog	1 b
	22	Kolmårdssjukhuset	skog	1 b
	23	Fläskbergen	skog	1 c
9G 0h	24	Långgången	urkalk	1 b
	25	Marmorbruket	urkalk	1 a
	26	Flathällen	skog	1 b
	27	Flathällen	urkalk	1 c
	28	Kopparbostigen	lövskog	1 a
	29	Kopparbostigen	urkalk	1 b
	30	Lövsgata	ravin	1 c
	31	Kopparbo	lövskog	1 a (-b)
	32	Brandstegen	lövskog	1 b (-c)

Ek kartblad	Nr	Område	Miljötyp	Klass	
9G Oi	33	Järngruvan	ravin	1 c (-b)	
	34	Väster udde	klippäng	1 c	
	35	Väster udde	ravin	1 b (-a)	
	36	Ängedal	skog	1 a	
	37	Gerhardsberg	klippäng	1 a	
	38	Gerhardsberg	urkalk	1 a (-b)	
	Kvarsebo sn	39	Viksberget	skog	1 a
		40	Skvättan	ravin	1 b (-c)
41		Bränningsbergen	skog	1 b	
42		Högudden	ravin	1 b	
43		Högudden	skog	1 a	
9G Oj		44	Smedberget	urkalk	1 b (-a)
	45	Smedberget	skog	1 b	
	46	Bergtorp	urkalk	1 a	
	47	Säter	urkalk	1 c	
	48	Säter	urkalk	1 c (-b)	
	49	Säter	lövskog	1 a	
	50	Kvarseboklint	skog	1 a	
	51	Vårdkasebotten m m	skog	1 b	
	52	Sjöberga	urkalk	1 b	
	9H Oa	53	Djupvik	ravin	1 a
54		Österhagen	äng	1 c	
55		Österhagen	ravin	1 c	
56		Källhult	skog	1 c	
57		Ekeborg	skog	1 b	
58		Gubberget	skog	1 b	
59		Stormvik	ravin	1 c (-b)	
60		Ekviken	skog	1 a (-b)	
61		Sandvik	skog	1 c	
62		Sjöholm	ravin	1 c	

1 Stenkullen

Klass 1 c

Ett mindre område, delvis av likartat slag som nedanstående. Vildmarksartat hälltallområde.

2 Hammarmarken

Klass 1 a

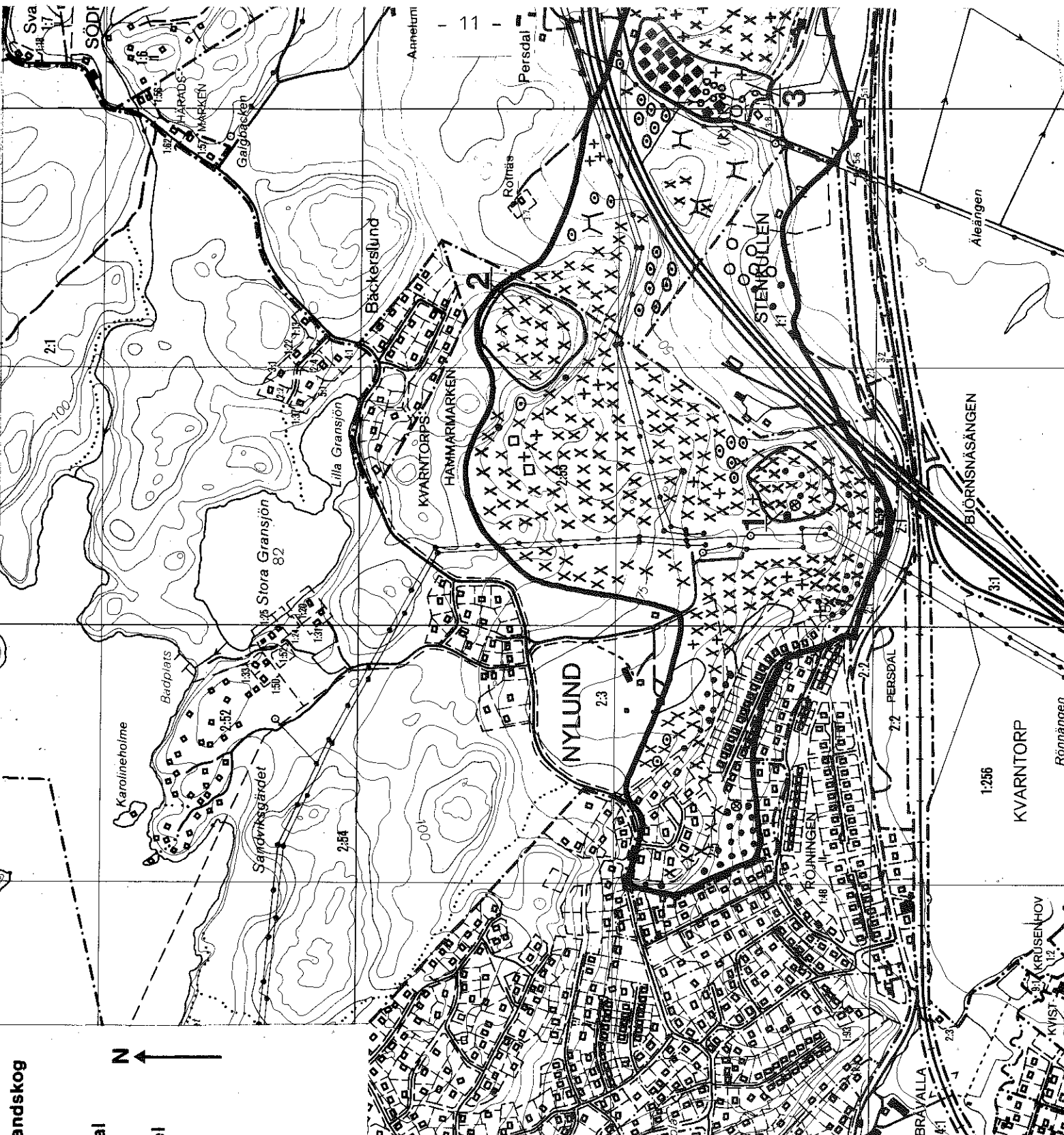
Ovanför Stenkullen ligger ett starkt kuperat och klyftriikt hälltallområde med grova tallar, vindfällen, murkna markstammar och torra granar. Rikligt med Cladonia-lavar på hållarna. Även förekomst av falsk vitmossa. I sänkor och klyftor ris- och fukthedssamhällen med bl a skvatt-ram, odon och tuvull. Terrängen är delvis blockig. Ett orört och vildmarksartat parti.

3 Norrviken

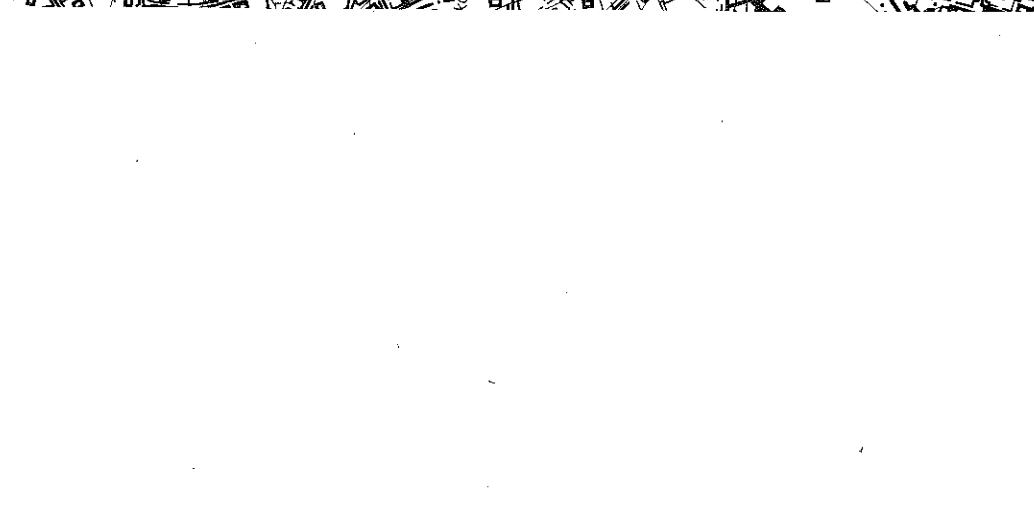
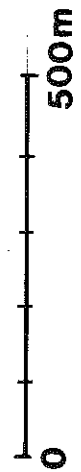
Klass 1 a

En djup bäckravin med tillhörande lövskogsvegetation. I den övre delen en hassellund med bitvis dominerande harsyra, i övrigt lövförna och ett ganska dåligt utbildat mörkt fältskikt. Längre ner ansluter huvudfåran, som skär djupt ner i det finkorniga materialet. Intill finns uttorkade fåror och emellan dessa skarpt markerade ryggar eller "vallar". Utmed huvudfåran märks en tät vegetation av lövträd. Murkna stammar ligger kors och tvärs i ravinen. Gamla alar kantar bäcken och det finns rikligt med överhängande hägg. Inslag av lönn, ek, björk, rönn, fågelkörsbär, åldrig hassel samt gran. Fläckvis förekommer en rik ormbunksflora på gyttjiga sipperytor. Några arter: Ormbär, trolldruva, blåsippa rikligt, tibast enstaka, skärmstarr, harsyra rikligt, vitsippa, sårläka, skogstry, stinksyska, ängsfräken, lundbräken, träjon, skogsbräken, strutbräken, hultbräken, ekbräken, majbräken, bäckbräsma, ekorrbär, måbär, skogsolvon, liljekonvalj, druvfläder samt kirskål.

En mycket värdefull ravin, inte minst på grund av sin urskogsartade lövskog.

- Blandskog
 * Barrblandskog
 x Tall
 + Gran
- Hygge
 --- ungskog
 --- lövuppslag
 --- björk uppslag
 --- tallplantering
 --- granplantering
 --- efter skogsbrand
- Lövblandskog
 ● Asp
 ⊙ Björk
 ○ Klippal
 △ Rönn
 ● Ek
 ◆ Hassel
 ⊠ Ask
 ⊞ Lind
 ▲ Bok

4 Norrviken

Klass 1 c

Ett mindre lövskogsområde, en bit österut från Norrvikens trädgårdar. En rad olika lövträd ingår, dominans av al kring en uttorkad bäckfåra. I övrigt alm, asp, björk, ek, vildapel och fågelkörsbär. Berberis finns också. Intressant är förekomsten av långsvingel - den växer dels i brynet mot vägen i den östliga delen, dels utmed den mindre väg som leder upp till en täkt. Några noterade arter: Stinksyska, buskviol, kirskaål, trolldruva samt skärmstarr - rikligt med tulkört i den östliga delen.

5 Toren

Klass 1 a

Ett hållmarksområde söder om sjön Toren. Det utgörs av en markant bergshöjd med stup mot söder. Uppe på klipporna påträffas en extrem hålltallskog med grova tallar, torrakor och markliggande stammar samt välutbildade Cladoniasamhällen. Magnifik utsiktspunkt. Beskrivningen gäller den östra delen av det markerade området). Ett urskogsartat område och ett av de mest framträdande landskapselementen utmed hela Bråvikenförkastningen, särskilt iögonfallande om man åker bil norröver på E4:an.

6 Lövsveden

Klass 1 c

Ett mindre, sumpigt område som har karaktär av alkärr. Även inslag av björk, lönn, brakved, olvon och druvfläder. En bäck genomflyter området. Utbredd ormbunksflora, mest majbräken, vidare hult- och ekbräken samt skogsfräken. Älgört förekommer rikligt. I övrigt påträffas bl a skogssäv, enstaka tibast samt skärmstarr, den sistnämnda vid bäcken.

7 Sikudden

Klass 1 b

En hålltallmark öster om Sikuddens stugområde. I den mycket branta och klippiga terrängen förekommer grova tallar. Uppe på krönet påträffas bl a vindfällan.

Ett orört och vildmarksartat område.

8 Sikudden

Klass 1 a

En sydexponerad klippäng i brant terräng med rik flora, inslag av s k stäppängsarter. I övre delen rasmark med lösa stenblock. Den västra delen är öppen och bevuxen med spridda törnrossnår - i öster mer utbredd löv- och buskvegetation. Dominanta arter är blodnäva och tulkört. I övrigt bl a: Kungsmynna, grusslok, harmynna, färgkulla, femfingerört, harklöver, tjärblomster, rockentrav, backvicker, äkta johannesört, duvnäva och backviol. De flesta klippormbunkar förekommer såsom svartgaffel-, hälle- och stenbräken. Långt ner i branten påträffas fläckvis rikligt med raklosta på finkornigt material. Områdets mest intressanta växter är pimpinell och vittätel - båda påträffas intill banvallen, den förra även längre upp i branten. Rik klippängsflora med inslag av flera ovanliga eller sällsynta växtarter.

9 Gropkärren

Klass 1 b

En blandskog i branten norr om Gropkärren, med gran, grov tall, asp, björk och kvävd hassel samt inslag av murknande markstammar. I ena kanten en bäckfåra. Förekomst av bl a tibast. Ett litet orört och urskogsartat parti.

10 Hammarklint

Klass 1 a

Ett hålltallområde med ekratt i sydbranter. Grova tallar samt en del gran i svackor. På toppen och norrut starkt kuperat och vildmarksprägel, dessutom fina och välutbildade Cladonia-hällar. Från toppen och ner mot Fridhem går en anlagd, trappstegsformad stig. I sydost gammal, högstammig granskog med tallinblandning - mossbelupna stenblock,

Ett värdefullt och orört område, som bör bevaras intakt.

11 Loddbby

Klass 1 b

En lövblandskog av lundkaraktär med ek, asp, björk, rönn, hassel och bl a lönn - även asksly förekommer. Floran åtminstone delvis av det något rikare slaget: Trolldruva, blåsippa, stinksyska, skogsstry, måbär, kirskål, flenört, skogsvicker, druvfläder, olvon, bergslok, majbräken, ekbräken, träjon m fl. Intressant är förekomsten av vitfryle, som växer bl a utmed vägen på något ställe.

Ovanför vägen västerut dominans av ek i rasmark, i övrigt mest asp och björk; här dominerar tulkört i fältskiktet samt vidare märks bl a vippärt och backviol.

12 Fridhem

Klass 1 c

Ett litet lövskogsområde kring en bäckfåra med ask, al, sälg, enstaka bok samt grov och högstammig gran. Dominerande älgört, videört samt även asksly. Vid vägen ett bestånd av strutbräken. En dubbelmur löper genom den aldominerade delen, halvt dold av vegetation.

13 St Hammaren

Klass 1 b

Ett större strandalkärr med dominerande högstammig al, delvis vattenfylt. Springkorn förekommer i de centrala delarna i utbredda bestånd. I övrigt älgört, brännässla, hallon, videört, skogssäv, druvfläder, majbräken m fl. Intill vägen ett mindre strutbräkenbestånd.

14 Hammaren

Klass 1 c

En mycket tät lundvegetation i anslutning till en forsande bäck. Blandskog av björk, hassel, ek, asp, hägg, rönn, ask, al och gran (uppträngande granplantor) - avverkning har skett av mycket grova granar. Gott om murkna grenar och stammar på marken. Några arter: Skavfräken rikligt, blåsippa, kirskål, liljekonvalj, majbräken, ekbräken, hultbräken, skogsbräken, vitsippa, måbär, skogsstry samt älgört.

15 Hammaren

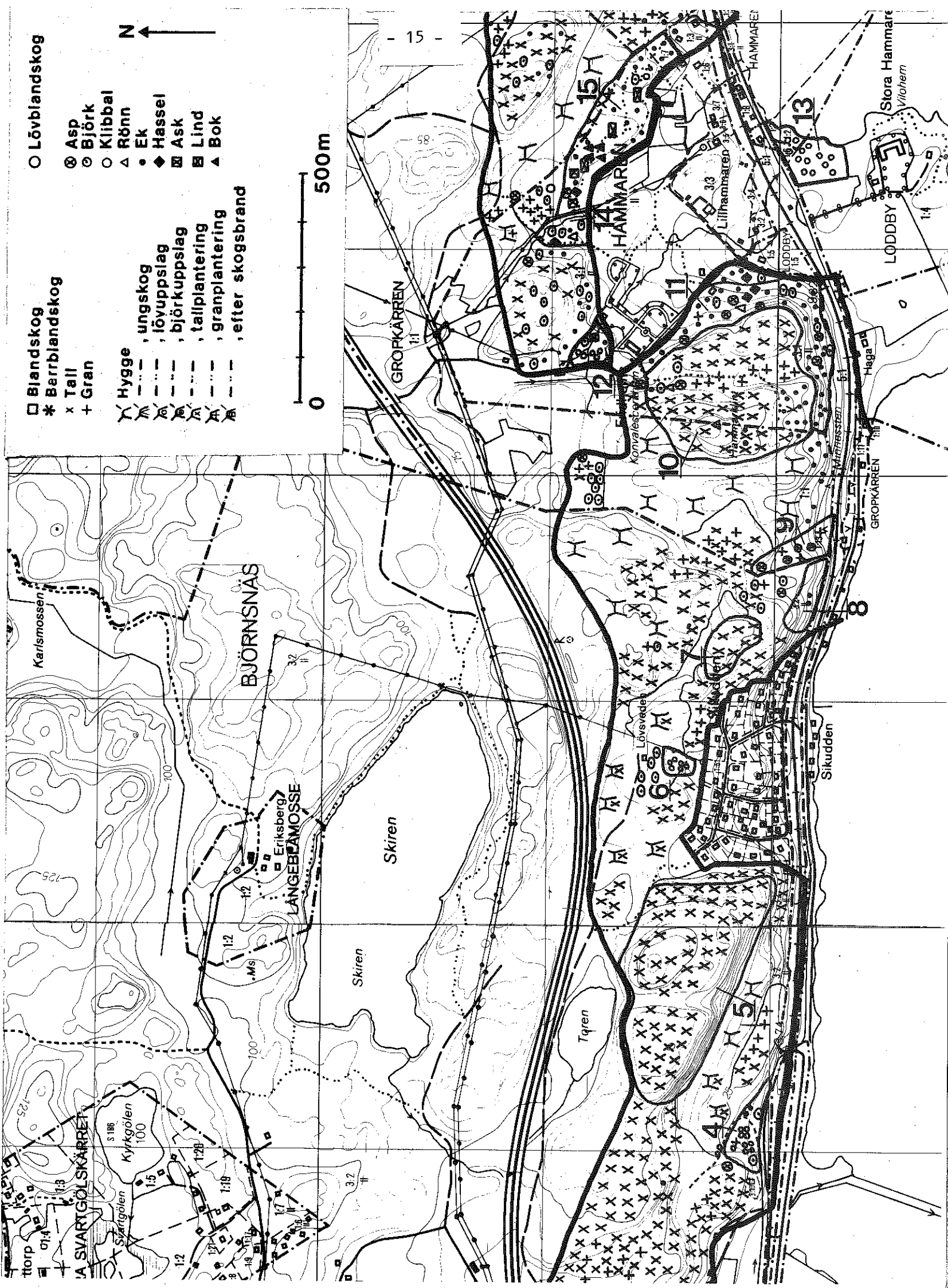
Klass 1 b (-a)

Ett till stor del närmast parkliknande ädellövskogsområde med inslag av gamla, grova ekar i de nedersta partierna. På sina håll utbredd ungskog av lind samt dessutom på ett ställe bestånd av bok. I övrigt förekommer björk, al, äldre gran, fågelkörsbär, askuppslag samt enstaka spridda tallar. Floran är i huvudsak tämligen trivial. Vissa avsnitt är mer lundartade och här tillkommer arter som är lite mer krävande. Några noterade arter: Spenört, blåsippa, skogsnäva rikligt, ormbär, skogsklöver, ängskovall, liljekonvalj, fläckvis rikligt, stinksyska, nejlikrot, vitsippa, tibast, gullris, skogsviol, skogstry, vippärt m fl. I fuktiga partier med aldominans märks bl a älgört och humleblomster. I de översta delarna påträffas askungskog och bla hassel.

Ett värdefullt område, inte minst p g a sina åldriga ekar. Gångstigar genomkorsar området.

- Lövländskog
- ⊗ Asp
- ⊙ Björk
- Klubbäl
- △ Rönn
- Ek
- ◆ Hassel
- ⊠ Ask
- ⊞ Lind
- ▲ Bok

- Blandskog
- * Barrblandskog
- x Tall
- + Gran
- Hygge
- ungskog
- lövuppslag
- björk uppslag
- tallplantering
- granplantering
- efter skogsbrand

16 Getå

Klass 1 b (-c)

En eklundvegetation i branten ovanför järnvägen. Området utgörs av en relativt gles ekskog med inslag av ungs-kott av hassel samt bl a fågelkörsbär. Växtsamhället är gräsdominerat med pirör, bergslok och lundgröe. I övrigt förekommer rikligt med backvicker och vippärt. Dessutom märks bl a tulkört, vispstarr, bergmynta och gökärt. Mest intressant är inslaget av bergjohannesört. Mitt i branten finns en stenstöttad, numera halvt igenvuxen väg; i dess västra ände står en grov, avbruten ek. Flera mycket gamla tallar finns även utmed brantvägen. Längre västerut ekrattvegetation i bergbranten.

17 Getå

Klass 1 a

En magnifik bäckravin, djupt nedskuren i de lösa avlagringarna. Hela ravinen är bevuxen med grov och högstammig gran. Den östra branten har ett parkliknande utseende med fri sikt mellan granarna. Floran är här ganska ensartad och domineras av ekorrbär, harsyra och vitsippa. Den motsatta ravinbranten är mer "vild". I sitt översta lopp meandrar bäcken kraftigt och ravinbotten är här imponerande bred. En promenadvänlig gångstig löper utmed hela bäckfåran - på något ställe har den förbindelse med den ovanliggande omgivningen genom en trätrappa. I dessa övre delar påträffas en trivial alfuktlundflora. Dock en rik och utbredd ormbunksflora utmed bäcken, mest majbräken. Några arter i övrigt i denna del: Humleblomster, revsmörblomma, hult- och ekbräken, ängsfräken, älgört, skogssäv, druvfläder, missne, skogskovall, skogsfräken, kärrviol, hallon m fl - gullpudra förkommer på stenar i bäcken. Strutbräken växer på ett flertal ställen utmed bäckfåran. I den nedersta delen, ungefär från "Onkel Adams källa" ner till turisthotellets parkområde, blir floran rikare och intressantare. Här tillkommer, utöver al, lövträd som björk, ek, hägg samt även hassel. Allra längst ned är vegetationen lundartad och här påträffas bl a storrams, blåsippa, ormbär, stinksyska, hässlebrodd och liljekonvalj. Den mest anmärkningsvärda arten i detta område är den sällsynta lundstjärnblomman. Här finns även de frodigaste bestånden av strutbräken i hela ravinen. Utmed stigen, som leder upp mot källan, märks dessutom vitfryle, en typisk parkväxt.

Ravinen - som geologisk bildning - har få eller inga motsvarigheter i landskapet; de botaniska intressena är i huvudsak koncentrerade till de nedre partierna. Fin, åldrig granskog.

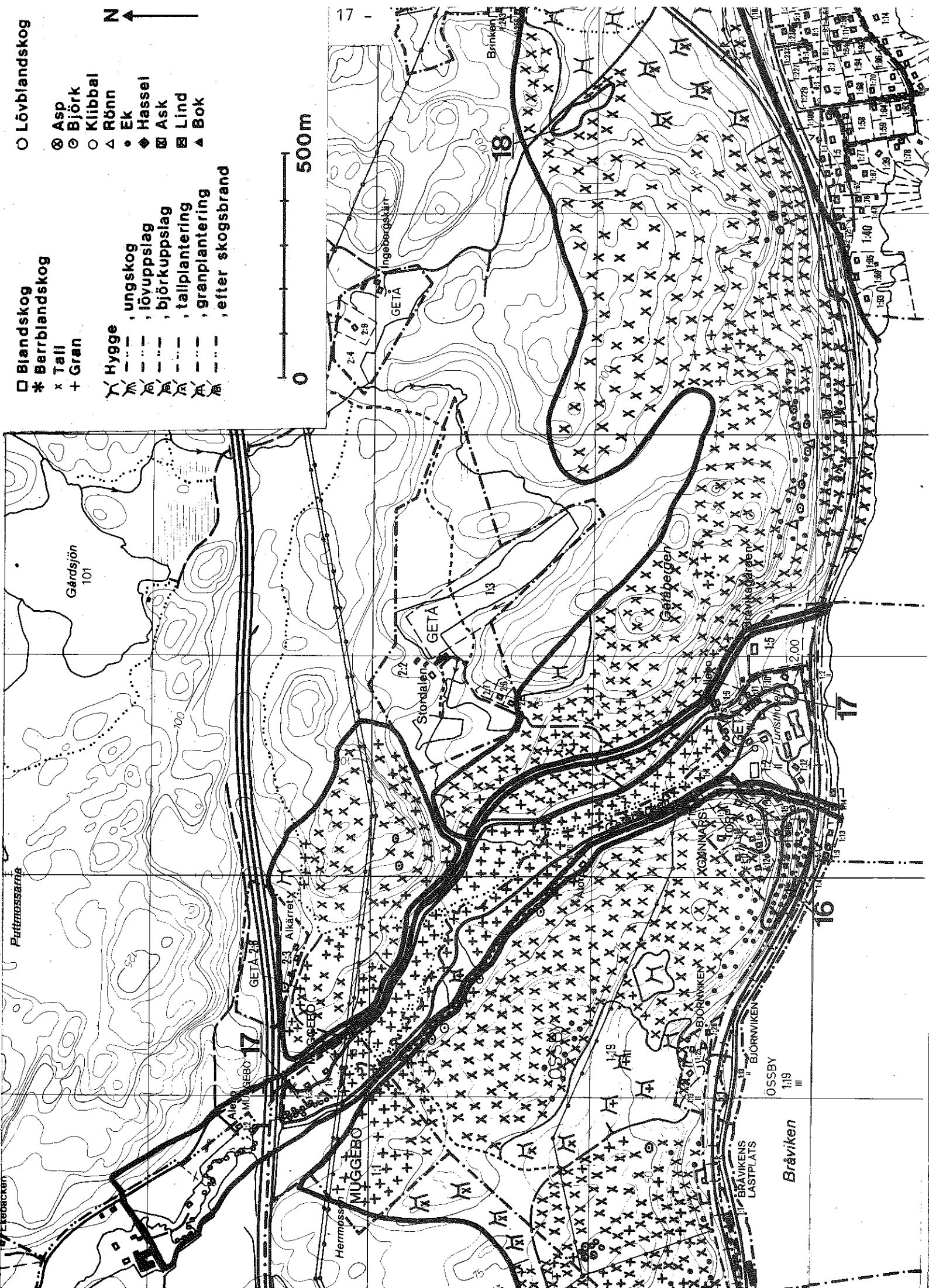
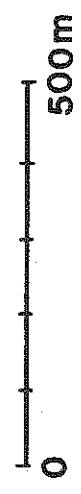
18 Oskarshäll

Klass 1 b

Ett svagt sluttande kärr av översilningstyp, som genomflyts av en bäck. Omgivet av ungtallskog. Lutningen är mest markant i den övre delen. Detta parti håller på att växa igen med tall, björk och vide-arter. Spridda, glesa vassbestånd förekommer. Bottenskiktet är uppbyggt av olika vitmoss-arter - även inslag av brunmossor. Rikligt med fläckigt nyckelblomster i kantzonerna. Den nedre delen är mer öppen med nakna ytor av sten, grus och sand - detta avsnitt verkar ha varit utsatt för tåkt i någon form. Här växer strandlumner rikligt. Några arter i övrigt: Jolster, grönstarr, rund- och storsileshår, blodrot, kärrtistel, ängsvädd, ryltåg, brunört, ljung, flaskstarr, sjöfräken, nysört, kärrdunört m fl.

Ett intressant kärr med en ovanlig artuppsättning.

- Lövblandskog
  - ⊙ Asp
  - ⊙ Björk
  - Klippal
  - △ Rönn
  - Ek
  - ◆ Hasse
  - ⊠ Ask
  - ⊠ Lind
  - ▲ Bok
-
- Blandskog
  - * Berrblandskog
  - x Tall
  - + Gran
-
- Hygge
  - ungskog
  - lovuppslag
  - björk uppslag
  - tallplantering
  - granplantering
  - efter skogsbrand

19 Oskarshäll

Klass 1 c

En bäckravin, ganska djupt nedskuren i de lösa avlagringarna, belägen i en gles och "vacker" barrblandskog med gräs- och ris-samhällen - förekomst av bl a grönpyrola. I själva ravinen en relativt trivial fuktlunds- eller sumgranskogsflora. Övervägande gran och i ett undre skikt förekommande al, rönn, fågelkörsbär, brakved samt enstaka porsbuskar. Dominerande maj- och hultbräken, den senare är särskilt framträdande. I övrigt märks älgört, ormbär, skogs- och ängsfräken, skärmstarr och dvärghäxört - den sistnämnda kanske mest anmärkningsvärd.

20 Rövärgrottan

Klass 1 c

En ca 5 m, 1 m bred och ungefär 10 m djup klyfta i berget. Den omgivande terrängen är klippig. En upptrampad stig leder till grottan, som ligger i en tall-aspskog.

21 Kolmårdssjukhuset

Klass 1 b

En hålltallmark öster om Rövärgrottan (se ovanstående) med en brant östsida. Området är starkt kuperat och bevuxet med grova tallar. Inslag av torrakor och vindfällan. I fuktsvackor växer bl a odon och tuvull.

Ett orört och vildmarksartat område.

22 Kolmårdssjukhuset

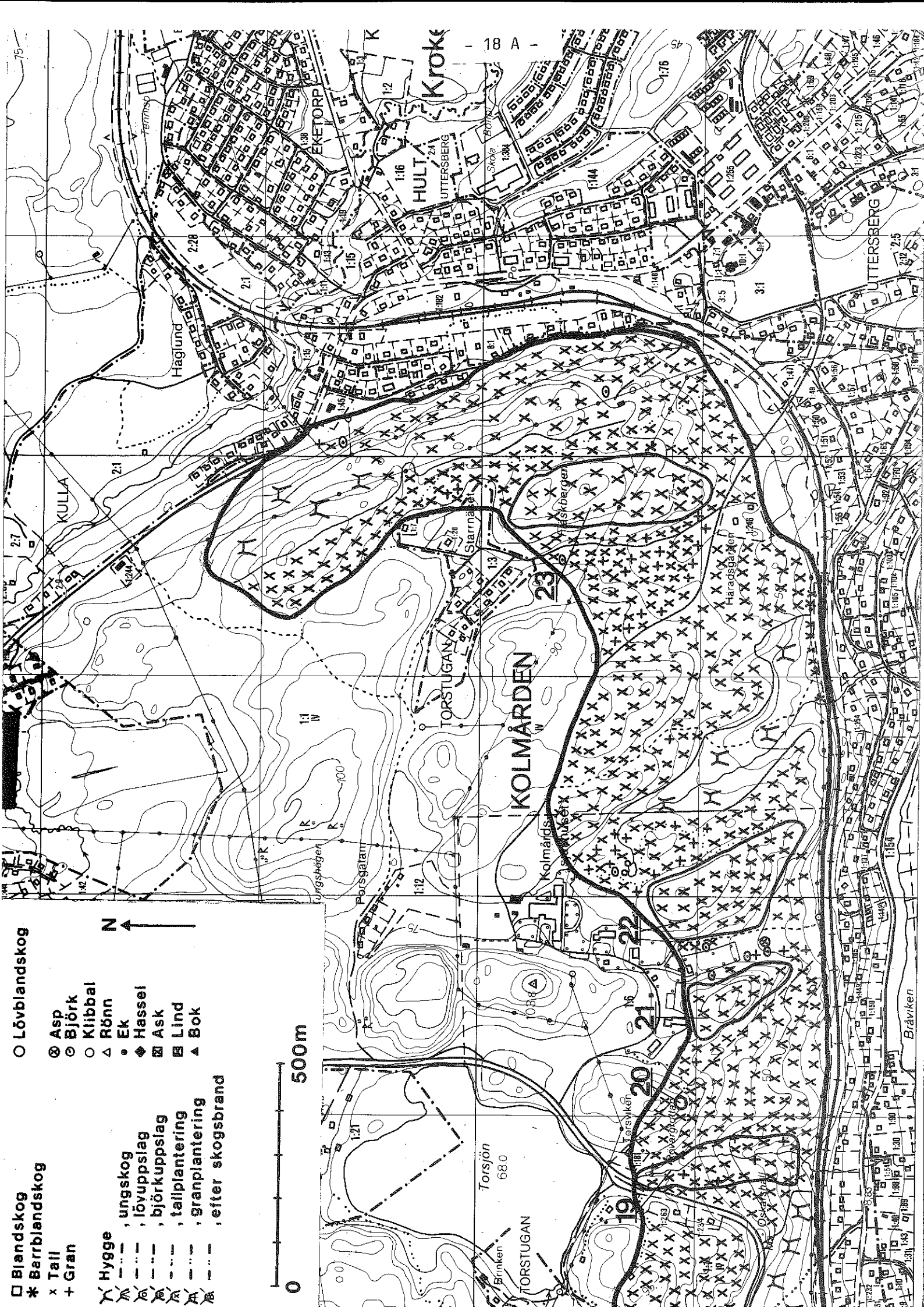
Klass 1 b

Ett flackt hålltallområde ner emot järnvägen. Välutbildade Cladonia-hällar. Vildmarksprägel.

23 Fläskbergen

Klass 1 c

Ett större hållmarksområde som sträcker sig i nord-sydlig riktning, bevuxet med grova tallar. Åtminstone delvis fint och välutbildat område med vildmarksprägel.

- Blandskog
 * Barrblandskog
 x Tall
 + Gran
 Hygge
 --- ungskog
 --- lövuppslag
 --- björkuppslag
 --- tallplantering
 --- granplantering
 --- efter skogsbrand
 ○ Lövblandskog
 ⊗ Asp
 ⊙ Björk
 ○ Klibbal
 △ Rönn
 ● Ek
 ◆ Hassel
 ⊠ Ask
 ⊞ Lind
 ▲ Bok

24 Långgången

Klass 1 b

Ett urkalkberg som ansluter till marmorbruksområdet. I branterna en lövblandskog och lundvegetation med hassel, oxel, asp, ek, björk, fågelkårsbär och lind, inblandning av tall och gran. Rikligt med skogstry i söder, även måbär i det delvis täta buskskiktet. Nedanför branten i söder dominerande bergslok och gott om blåsippa, vidare bl a gullviva och buskviol. I norr lite mer lundartat, med bl a vårärt, trolldruva och ormbär. På ett ställe bestånd av skavfräken.

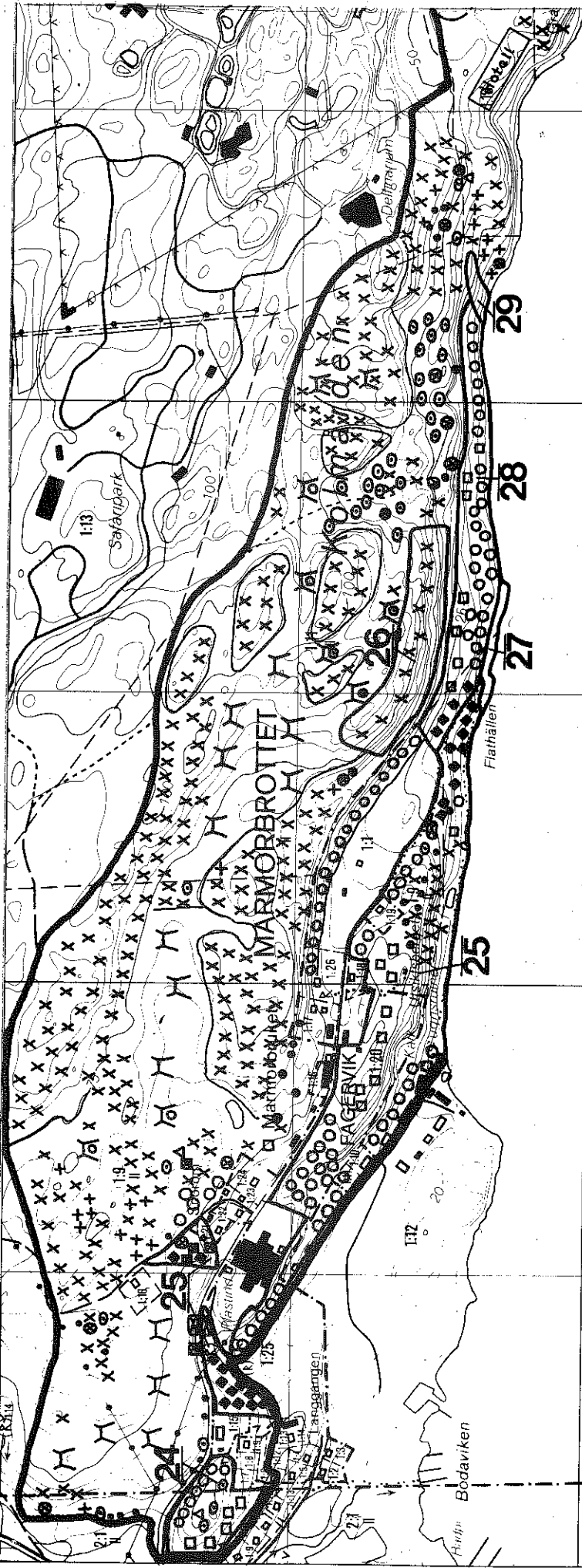
Uppe på berget, i söder och öster, öppna kalkhällar med gul och vit fetknopp samt kalkkrusmossa. Lågvuxen getrams i täta bestånd sätter prägel på området. Rikligt med kungsmynta och fläckvis även av bergmynta. I övrigt: Brudbröd, gulmåra, gullris, backklöver, backglim, lundtrav, harmynta, svartbräken, tulkört m fl. De öppna, välutbildade ängssamhällena avbryts av trädgrupper, övervägande bestående av björk, med inslag av rönn, oxel samt enstaka gran.

25 Marmorbruket

Klass 1 a

Ett större, sammanhängande område som uppvisar en mycket komplex vegetation, orsakad av urkalken i berget. Brytningen av marmor är numera nedlagd - vegetationen i och omkring de gamla brott-hålen sluter sig alltmer. Uppe på toppen av Utsiktsberget och framförallt utmed krönet av branten påträffas en rik kalkflora, det är partier som till största delen är opåverkade av brytning. Här på berget förekommer en blandning av en rad olika slags lövträd och buskar, såsom oxel, ek, lönn, hassel, en, getapel, fågelkårsbär, björk, rönn, asp, lind, ask, skogstry, oxbär, måbär och på sina håll inslag även av tall. Det är övervägande en torr kalklundflora, lundartade sänkor omväxlar med berghällar. Spenört är utbredd, liksom blodnäva, getrams och piprör. I övrigt växer här bl a tulkört, brudbröd, bergmynta, buskviol, blåsippa, gullviva, liljekonvalj, kungsmynta och vippärt. Den mest typiska urkalkfloran påträffas utmed brantkrönet. Lite längre västerut från utsiktspunkten finns öppna, sluttande kalkhällar med moss- och lavflora på tunt jordtäckte och kalkgrus. Några arter utöver redan nämnda: Grusslok, ställvis riklig, fältmalört, backklöver, backglim, flentimotej, ängshavre, vit fetknopp, kalkkrusmossa, solvända, harmynta, murruta, svart-, gaffel- och stenbräken samt bl a lundtrav.

Från utsiktsberget går en stig nerför branten till stranden. Även i branten är florans rik och varierande, liksom utmed strandpromenaden. Krissla förekommer på flera ställen. Österut mot Flathällen övergår den mer eller mindre öppna terrängen i en hassellund, där det utöver grov hassel även växer grov asp. I detta avsnitt har buskvickern en lokal och dessutom påträffas här lundlosta - i övrigt bl a stinksyska, lundelm, lungört och hampflockel. Uppe på krönet av lundbranten finns ett mindre bestånd av piploka, intill en stor och kraftig lind.

- 20 -

BI

- Blandskog
 * Barrblandskog
 x Tall
 + Gran
 Hygge
 --- , ungskog
 --- , lövuppslag
 --- , björk uppslag
 --- , tallplantering
 --- , granplantering
 --- , efter skogsbrand
- Lövblandskog
 ⊗ Asp
 ⊙ Björk
 ○ Klippal
 △ Rönn
 • Ek
 ◆ Hassel
 ⊠ Ask
 ⊞ Lind
 ▲ Bok
- N ↑

04

RÄNNTORP

Nedanför branten västerut från Utsiktsberget ligger det stora kalkbrottet. I anslutning till detta har purpurknipproten sin största koncentration i hela området. Den växer framförallt på kalkkrossmaterial omedelbart söder om täktbotten, bland små tallar, sälg samt björk- och aspaly. Intressant här är också den långbladiga spåtistel.

Ett mycket intressant avsnitt finns kring gamla brotthål väster om Fagervik, en sänka med rik och tät lundvegetation. Lind och ask är framträdande i denna lövskog, där även björk, hassel, ek, asp och lönn förekommer. Nässelklocka är inte ovanlig, vidare bl a lungört, underviol, blåsippan, vårärt, trolldruva, tibast, purpurknipprot och liljekonvalj. Gott om askuppslag.

Längst i väster en mer renodlad hassellund. Även uppe vid Snörom finns lundvegetation med delvis rik flora.

Marmorbruksområdet är det rikaste botaniska området utmed hela Bråvikenförkastningen och det i särklass förnämsta urkalkområdet i länet.

26 Flathällen, ovanför

Klass 1 b

Ett urskogsartat hålltallområde i själva branten och utmed brantkrönet. Området utmärks av grova hålltallar, många silvriga torrakor och fina Cladonia-hällar.

27 Flathällen

Klass 1 c

Grant vitlysande kalkhällar intill vattnet. Relativt glest vegetations-täcke, dock växer här grusslok, vit fetknopp, fältmalört, kungsmynna, solvända, duvnäva, tulkört, harmynna bl a. I skrevor förekommer hampflockel.

28 Kopparbostigen

Klass 1 a

Mellan stranden och en bit upp i branterna och längs utmed den s k Kopparbostigen påträffas en utbredd och intressant lundvegetation. Mestadels en lövblandskog. Dominans av asp och hassel, vidare inslag av bl a lind, ek, björk, fågelkörsbär samt ställvis även gran och tall. Underskiktet är oftast tätt och snårigt av lövuppslag, skogstry och måbär. Längre upp i branten rasmark. Den rikaste floran återfinns i hasselpartierna, särskilt i den västligaste delen. Några arter: Nässelklocka, sårläka, underviol, trolldruva, tibast, lungört, spenört, vippärt, blåsippan m fl. Närmare Flathällen förekomst av kirskål och nere vid stranden hampflockel. Rik lundflora med förekomst av ett flertal mer krävande arter.

29 Kopparbostigen

Klass 1 b

Inte långt från Vildmarkshotellet, utmed den s k Kopparbostigen, öppnar sig skogen och här i branten finns ett urkalkberg. Bevuxet med ekkratt, oxel, småtallar, krypande oxbär och törnrosor. Floran på avsatserna ner mot vattnet är ovanligt artrik, i förhållande till områdets storlek. Några arter: Blodnäva, tulkört, getrams, vippärt, darrgräs, backklöver, backglim, backlök, spenört, fältmalört, rödklint, brudbröd, kungsmynna, vildlin, harmynna, grusslok, vit fetknopp, solvända, skogstry, kalkkursmossa samt svart- och gaffelbräken.

30 Lövsgata

Klass 1 c

En djup klyfta som omges av branta bergväggar, nedanför Vildmarks-hotellet. Delvis urskogsartad lundvegetation utmed en forsande bäck. Hassel dominerar. Inslag av grov gran, tall, asp, lind, al och björk. Sparsam markflora, mycket lövförna och gott om murkna kvistar och grenar på marken. I den översta delen rasmark med klippblock. Några arter: Spenört, måbär, skogstry, lundelm, tallört, blåsippa och skärmstarr.

Ovanför krönet ett alkärr som domineras av skärmstarr, i övrigt bl a älgört och majbräken.

31 Kopparbo

Klass 1 a (-b)

Lundvegetation i och nedanför rasbrant och i anslutning till privata tomtmarker. Bland träden märks ek, lind, oxel, fågelkörsbär, ask, alm samt flera grövre granar. Täta bestånd av hassel- och asp i den östra delen, där en stentrappa leder upp mot Brandbergen; utmed denna trappa påträffas bl a nässelklocka. Några framträdande arter i övrigt: Lungört, trolldruva, blåsippa, underviol, vårärt, stinksyska, skogstry och kirskaål. Intressant är förekomsten av långvingel utmed vägen upp mot det översta huset.

Utmed krönet av branten påträffas en typisk urkalkflora bland ekkratt, enbuskar, oxel, tall, getapel, törnrosor och krypande oxbär. Några arter: Grusslok, harmynta, svart-, gaffel- och hällebräken, kungsmynta, tulkört, getrams, backglim, blodnäva, vit fetknopp, solvända, fältmalört, backlök och vippärt. En rik kalkpåverkad lundbrantflora.

32 Brandstegen

Klass 1 b (-c)

Området öster om Kopparbo har härjats av skogsbrand. Nere vid vattnet finns dock på något enstaka ställe kvarvarande, opåverkade trädbestånd. Det här partiet är närmast av urskogskaraktär och är beläget i en blockrik och svårforcerad terräng. En liten bäck letar sig nerför sluttningen. Här finns omkullvräkta granar, en kraftig lind, hassel, ek, grov asp, askskott samt avbrutna, grova björkstammar. Några iakttagna arter: Berberis, backviol, trolldruva, blåsippa, skogstry och spärrlost - den sistnämnda mest anmärkningsvärd.

33 Järngruvan, väster om

Klass 1 c (-b)

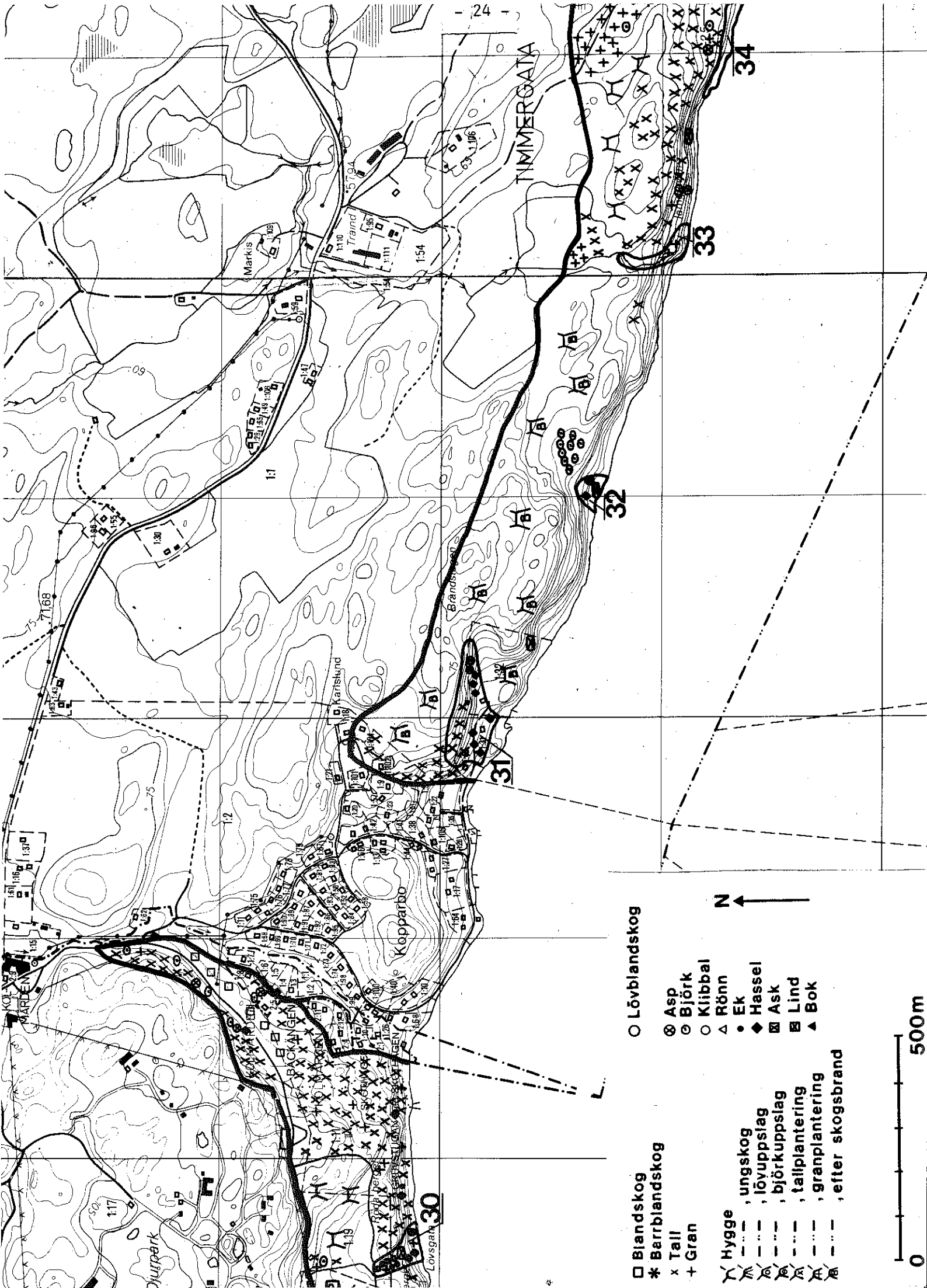
En bäckravín som slutar i en djup klyfta nere vid vattnet. En lodrät bergvägg avgränsar mot öster. Ett vildmarksartat och orört parti med flera grova lindar, granar, aspar - även björk, hassel, al och bl a hägg samt skogstry och måbär. Mörkt fältskikt på grund av barrträdens överslutning - dessutom en hel del murket material på marken. Bland örter och gräs märks blåsippa, trolldruva enstaka, bergslok, lundelm, skogssallat, piprör samt underviol - den sistnämnda den mest anmärkningsvärda arten. På de våta klippblocken eller stenbumlingarna i den forsande bäcken växer näckmossa. Längre upp utmed bäcken finns ett litet bestånd av strutbräken, tillsammans med bl a stinksyska och majbräken.

34 Väster udde

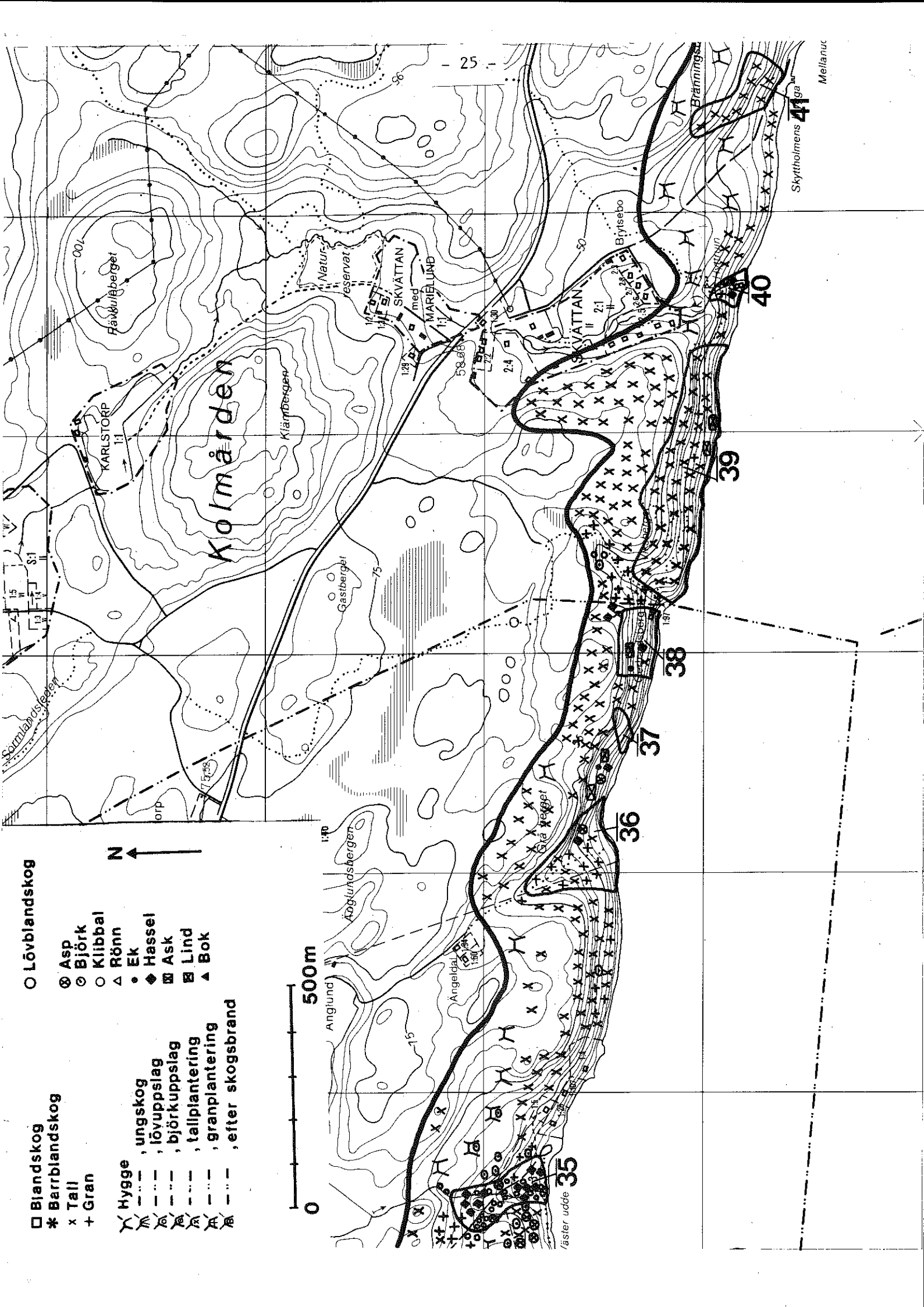
Klass 1 c

En klippäng i brant terräng, ända ner till vattnet. Bland buskarna främst törnrosor, vidare enbuskar och oxbär, Fältmalört förekommer rikligt. Enstaka tuvor av grusslok finns längst i väster. I övrigt påträffas bl a kungsmynta, tulkört, lundtrav, backlök, blodnäva, harmynta, vippärt, getrams samt svart-, gaffel- och hällebräken.

- Blandskog
  - * Barrblandskog
  - x Tall
  - + Gran
-
- Hygge
  - , ungskog
  - , lövuppslag
  - , björkuppslag
  - , tallplantering
  - , granplantering
  - , efter skogsbrand
-
- Lövblandskog
  - ⊙ Asp
  - ⊙ Björk
  - ⊙ Klippal
  - Rönn
  - △ Ek
  - ◆ Hassel
  - ⊠ Ask
  - ⊠ Lind
  - ▲ Bok

- Blandskog
 * Barrblandskog
 x Tall
 + Gran
 Hygge
 --- ungskog
 --- lövuppslag
 --- björk uppslag
 --- tallplantering
 --- granplantering
 --- efter skogsbrand
- Lövlandskog
 ⊗ Asp
 ⊙ Björk
 ○ Klippal
 △ Rönn
 ● Ek
 ◆ Hassel
 ⊠ Ask
 ⊞ Lind
 ▲ Bok

Skyttholmens 41 ga Mellanuc

35 Väster udde

Klass 1 b (-a)

En mycket mörk och tät hassellund, på båda sidor om den skogsväg som leder ner till stranden, och utmed en uttorkad bäckfåra. I området också partier med dominerande al - där utöver också ask, gran och flera almar, varav några är kraftiga, fågelkårsbär, olvon samt snår av skogstry och måbär. Lungört förekommer mycket rikligt, vidare märks skogsnäva, som det också finns gott om. Närmare stranden dominans av älgört och rikligare stinksyska. Några arter i övrigt: Blåsippa rikligt, trolldruva, ormbär och harsyra.

36 Ängedal

Klass 1 a

Ett urskogsartat område, en djup klyfta, nedanför Ängedal. Längst ner mycket grova tallar och granar (även omkullfallna träd), utmed en sinande bäck. Inslag av hassel, asp och björk. Några arter: Blåsippa, stinksyska, hultbräken, skogsvicker, harsyra, skogskovall, ekorbär, liljekonvalj måbär och skogstry.

37 Gerhardsberg

Klass 1 a

En större välutbildad klippäng väster om Gerhardsberg. Bevuxen med spridda enbuskar, törnrosor, småtallar, rönn, oxel samt oxbär. Floran är rik - urkalk nere vid stranden. Framträdande arter samt några intressanta i övrigt: Kungsmynta, monke, grusslok (långt ner i branten tillsammans med vit fetknopp), blodnäva rikligt, getrams, dominerande, tulkört, bergglim, tjärblomster, fältmalört rikligt, hällebräken, gaffelbräken, svartbräken, harklöver, styvmorsviol rikligt, äkta johannesört, harmynta, ljung m fl. Enstaka exemplar av Adam och Eva har noterats (vid observationstillfället i fruktstadium). Nere vid stranden finns en ca 5 m djup och ungefär 80 - 100 cm bred grotta eller klyfta. I närheten växer bl a lind.

38 Gerhardsberg

Klass 1 a (-b)

Ett urkalkberg och en lövlundbrant. Huvudsakligen utmed krönet av branten återfinns en typisk och rik kalkflora i gles buskvegetation av enbuskar, ekkratt, oxel, aspsly, getapel, törnrosor, oxbär m fl - även tall ingår. Förekomsten av krissla är särskilt intressant - beståndet är litet. Några noterade arter: Fältmalört, grusslok, blodnäva, backglim, kungsmynta, vit fetknopp, tulkört, bergjohannesört, bergmynta, svartbräken, harmynta, getrams, solvända, backlök, korskovall, brudbröd, gullklöver, harklöver, buskviol, gaffelbräken samt kalkkrusmossa. Kalkstråket fortsätter högt upp i branten en bit västerut. Ett stycke ovanför krönet finns ett hasselbestånd (genom vilket en stig går) - här är enstaka exemplar av tibast samt särläka iakttagna.

I branten nedanför det öppna kalkberget finns en blandskog av lundkaraktär och även här är florans kalkpåverkad. En stig leder ner från toppen av berget till stranden. I denna rasbrant växer en rad olika trädslag: Björk, ek, oxel, asp, gran, lind, fågelkårsbär, alm och grov tall - även hassel och skogstry finns.

Bland örterna märks bl a vippärt, spenört, blåsippa och liljekonvalj. Nere vid stranden brotthål och "slagghögar".

39 Viksberget

Klass 1 a

Utmed krönet och i branterna, i anslutning till en vandringsled, påträffas ett orört och urskogsartat område, framförallt i den västligaste delen. Här finns flera mycket grova tallar och gott om silvriga torrakor, därtill vindfällen och murkna markstammar. Terrängen är i denna del starkt kuperad och klippig med fina Cladoniahällar och rissamhällen med bl a mjölon. Vidare märks magnifikt utbildade "kuddar" av falsk vitmossa. Längre ned i branten förekommer ek, i detta avsnitt växer bl a vippärt och liljekonvalj. Även graninslag i branten.

40 Skvättan

Klass 1 b (-c)

En bäckravin som omges av branta bergssidor. Vegetationen är tät och snårig utmed den forsande bäcken. En rad olika trädslag förekommer: Gran, oxel, asp, hägg, al, björk, fågelkörsbär, en hel del hassel samt grov tall utmed sidorna. Gott om murket och halvmurket material i botten av ravinen. Ett litet bestånd av strutbräken märks längst ner utmed den västra stranden, här också bl a tibast och brudborste. Vid mynningen åldriga albestånd. Några arter i övrigt: Harsyra, örmbär, olvon, måbär, skogstry, träjon, majbräken, hultbräken, stinksyska, knölsyska, lundelm, blåsippa m fl.

41 Bränningsbergen

Klass 1 b

En urskogsartad hällmarkstallskog återfinns i branten och utmed krönet av berget ovanför Skyttholmens brygga - den enda som återstår av skog i ett av avverkningar hårt drabbat område.

42 Högudden

Klass 1 b

En klyfta i mycket brant terräng med stora block. En tvärbrant avgränsar mot öster. Kring en uttorkad bäckfåra påträffas grova tallar, asp, björk, hassel, gran samt flera åldriga lindar. Nere vid stranden märks grov ek och al. Murkna markstammar. Sparsam markflora bl a på grund av erosion. Intressant är dock förekomsten av myska längst ner i branten, under lind. I övrigt växer här bl a spenört, gökärt, ängskovall, bergslok, vitsippa, vispstarr, lundgröe, ekorrbär, skogsviol samt enstaka skogstry.

43 Högudden

Klass 1 a

Ett orört och vildmarksartat kustavsnitt, del i själva branten, dels ett skogsparti innanför krönet. I sänkan intill brantkrönet finns ett högstammigt och grovt tallbestånd - i övrigt gran, småekar samt asp och enstaka krypande lindskott. Torrakor, vindfällena samt murkna stubbar förekommer. Växtsamhället är övervägande av frisk-sumpig hedtyp med inslag av bl a vårfryle, ängskovall, lingon, ljung, örnbräken samt dominerande blåbärsris; i en vitmossvacka växer bl a fläckigt nyckelblomster. I öster vackert utbildade Cladonia-hällar samt mjölonbestånd. Ett område med grova tallar påträffas även längst in från krönet, bortom en hällmark.

Ett värdefullt område som har urskogens kännetecken och en stark vildmarksprägel.

44 Smedberget

Klass 1 b (-a)

På toppen av berget delvis likartat som nedanstående. De öppna terrasserna snett nedanför, bevuxna med enstaka törnrosor och krypande oxbär, hyser en intressant klippängs- och urkalkflora. I skrevor växer rikligt med tulkört, blodnäva och getrams. De flesta av klipporombunkarna finns här: Svart-, gaffel- och hällebräken samt även murruta. Grusslok förekommer nere vid vattnet. Kalkkrusmossa på de nakna kalkhällarna. Några arter i övrigt: Backlök, harmynta, brudbröd, vit fetknopp, duvnäva, monke, bergglim samt gullklöver rikligt. Nedanför branten står bl a enstaka ek och lönn.

45 Smedberget

Klass 1 b

Ett klippigt krönberg med gamla, knotiga hälltallar i branten. Silvriga, liggande stammar. Mjölon och falsk vitmossa i skrevor.

Ett orört och vildmarksartat parti.

46 Bergtorp

Klass 1 a

Ett urkalkområde kring ett gammalt brotthål. På hällmarker och i branter ner mot stugtomter märks bitvis en tät vegetation av lövsly och buskar: Ask, rönn, lönn, björk, fågelkårsbär, tall, getapel, törnrosor, skogstry och måbär bl a. Den rikaste floran påträffas utmed brantkrönet. Inslag av flera s k stäppängsarter, t ex fältmalört, ängshavre och flentimotej. Grusslok är ett inte

ovanligt förekommande gräs. Några arter i övrigt: Backglim, buskviol, kungsmynnta, rockentrav, solvända, lundtrav och blå-sippa.

47 Säter

Klass 1 c

Inne i skogen finns förekomster av urkalksten på ett par skilda platser. Den ena ligger i kanten av ett hygge och är opåverkad av brytning. Sydsidan är brant och grant, vitt lysande. Kalkpåverkad flora i branten och särskilt i den nedre delen, där ask-, hassel- och asksly samt spenört är mest framträdande. I övrigt: Skogstry, backviol, blodnäva, tulkört, kungsmynnta, tibast, blåsippa, harmynnta, backglim, lundtrav, getrams, svartbräken samt oxbär.

Längre in i skogen finns ett c a 50 m långt f d kalkbrott, vattenfyllt. I den västligaste delen är det c a 10 m ner till vattenytan. En anlagd kalkstenstrappa leder upp till täktområdet.

48 Säter

Klass 1 c (-b)

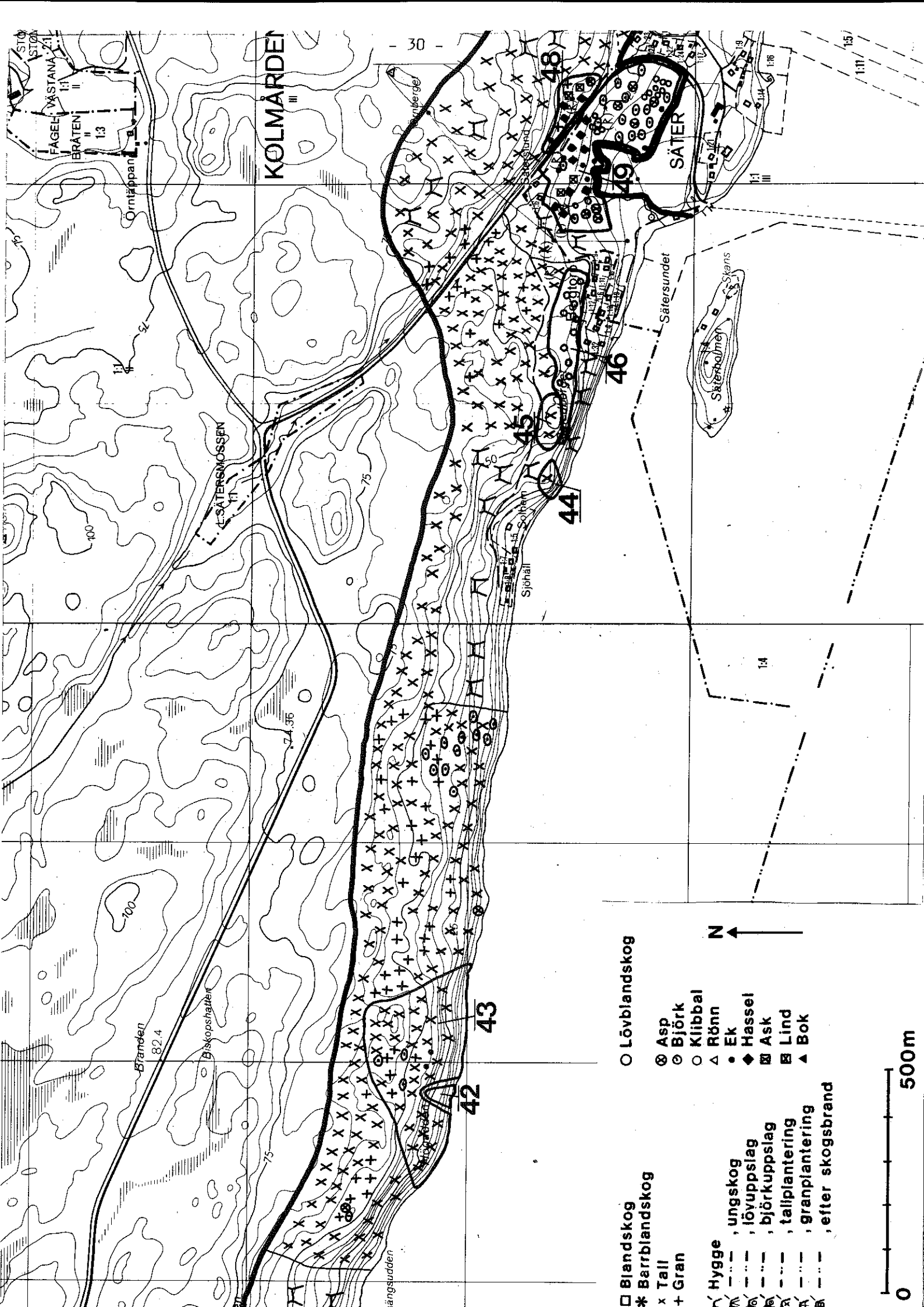
En blockrik brant norr om vägen med björk, tall, gran, enstaka alm, kvävd hassel, fågelkörsbär och rönn bl a. I området finns ett gammalt kalkbrott, som numera är vattenfyllt och kantas av tät vegetation, mest sälg - i övrigt asksly och jolster bl a. Nere i brotthålet växer vattenklöver och utmed täktrönet påträffas t ex svartbräken och lundtrav. Några arter i den delvis lundartade branten: Lungört, tibast, gullviva, backvicker, berberis, blåsippa, buskviol, sårläka, skogstry, måbär, vippärt, kungsmynnta och skogsvicker. På kalkkrossmaterial förekommer backglim, vidare i närheten bl a bergmynnta, brudbröd, getrams, liljekonvalj och duvnäva. I SO öppnare terräng med gles tallskog och aspsly. Åt NV piprör-dominerad blockterräng med ekkratt och fläckvis rikligt med vippärt.

49 Säter

Klass 1 a

En lövblandskog av ek, björk, ask bl a, även alm förekommer. Viss inblandning av tall och gran. Området överst i sluttningen domineras av hassel och askuppslag. I den västra delen finns två skilda, mindre raviner, den ena med en forsande bäck och intill denna står en kraftig ask. På en brandfläck i den här delen, som är sargad genom avverkning, har 3-4 exemplar av svedjenäva iakttagits. Den nedre delen av sluttningen har rikare inslag av ek och en ljusare prägel. I lundområdet märks spår av avverkning av gammal gran. Lövskogen visar en rik lundvegetation. Några noterade arter: Lungört rikligt, nässelklocka, troll-druva, ormbär, tibast, vårärt, vippärt, blåsippa, sårläka, storrams, tandrot, liljekonvalj, skogstry, måbär, krollilja, skogsvicker, stinksyska, gullviva, skogsnäva, vispstarr m fl. Den södra delen utgörs av en tät och mörk fuktlund, delvis en kirskåldominerad alskog - i övrigt mest björk och asp. Älgört är en dominant i fältskiktet. Annars finns här flera av de arter som utmärker den norra delen, t ex lungört, storrams, sårläka, blåsippa och ormbär. Inom en del av alfuktlunden växer skogsnycklar, tillsammans med bl a hult- och ekbräken.

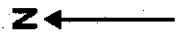
Ett värdefullt lövskogsområde med en rik lundflora av mindre vanligt slag.

KOLMÅRDET

SÄTER

- Blandskog
- * Barrblandskog
- x Tall
- + Gran
- Hygge
- — — — — , ungskog
- — — — — , lövuppslag
- — — — — , björkuppslag
- — — — — , tallplantering
- — — — — , granplantering
- — — — — , efter skogsbrand
- Lövblandskog
- ⊗ Asp
- ⊙ Björk
- Klippal
- △ Rönn
- Ek
- ◆ Hassel
- ⊠ Ask
- ⊞ Lind
- ▲ Bok

- 30 -

155

Bränden 82.4

Biskopshatten

långsudden

Sättersundet

Säterholmen

Skens

Sjöhäll

Solhärn

42

43

44

45

46

48

49

100

100

75

75

14

111

111

111

111

111

111

111

111

111

111

111

111

111

111

111

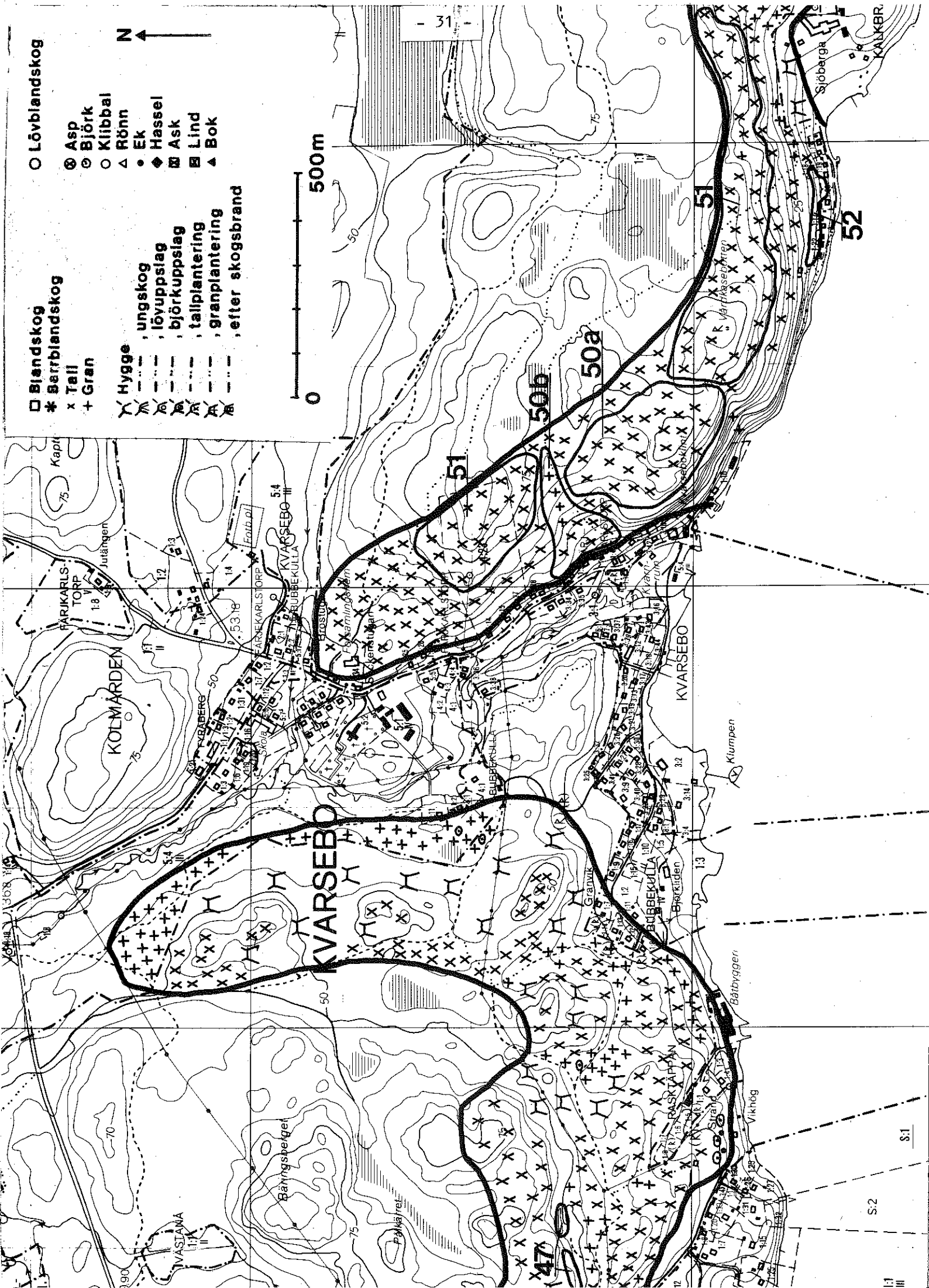
111

- Lövländskog
- ⊗ Asp
- ⊙ Björk
- Klippal
- △ Rönn
- Ek
- ◆ Hassel
- ⊠ Ask
- ⊞ Lind
- ▲ Bok

- Blandskog
- * Berrblandskog
- x Tall
- + Gran

- Hygge
- ungskog
  - lövuppslag
  - björk uppslag
  - tallplantering
  - granplantering
  - efter skogsbrand

S:1

S:2

1:1 III

50 a Kvarseboklint

Klass 1 a

Kring själva klinten en värdefull hälltallskog av urskogskaraktär. Inslag av torrakor, rotvältor och markstammar. Grova hälltallar. Vackert utbildade Cladonia- och rissamhällen.

En komplex blandning av hållar och myrsvackor - i de senare bl a skvattram, vidare blåbär, odon och lingon. Längst ut på krönet har man en magnifik utsikt över Kvarsebo samhälle och Bråviken. Nedanför klinten ett stup.

50 b Kvarseboklint

Klass 1 a

Utmed stigen ner till samhället bestånd av mycket grova och högvuxna furor.

51 Vårdkasebotten m m

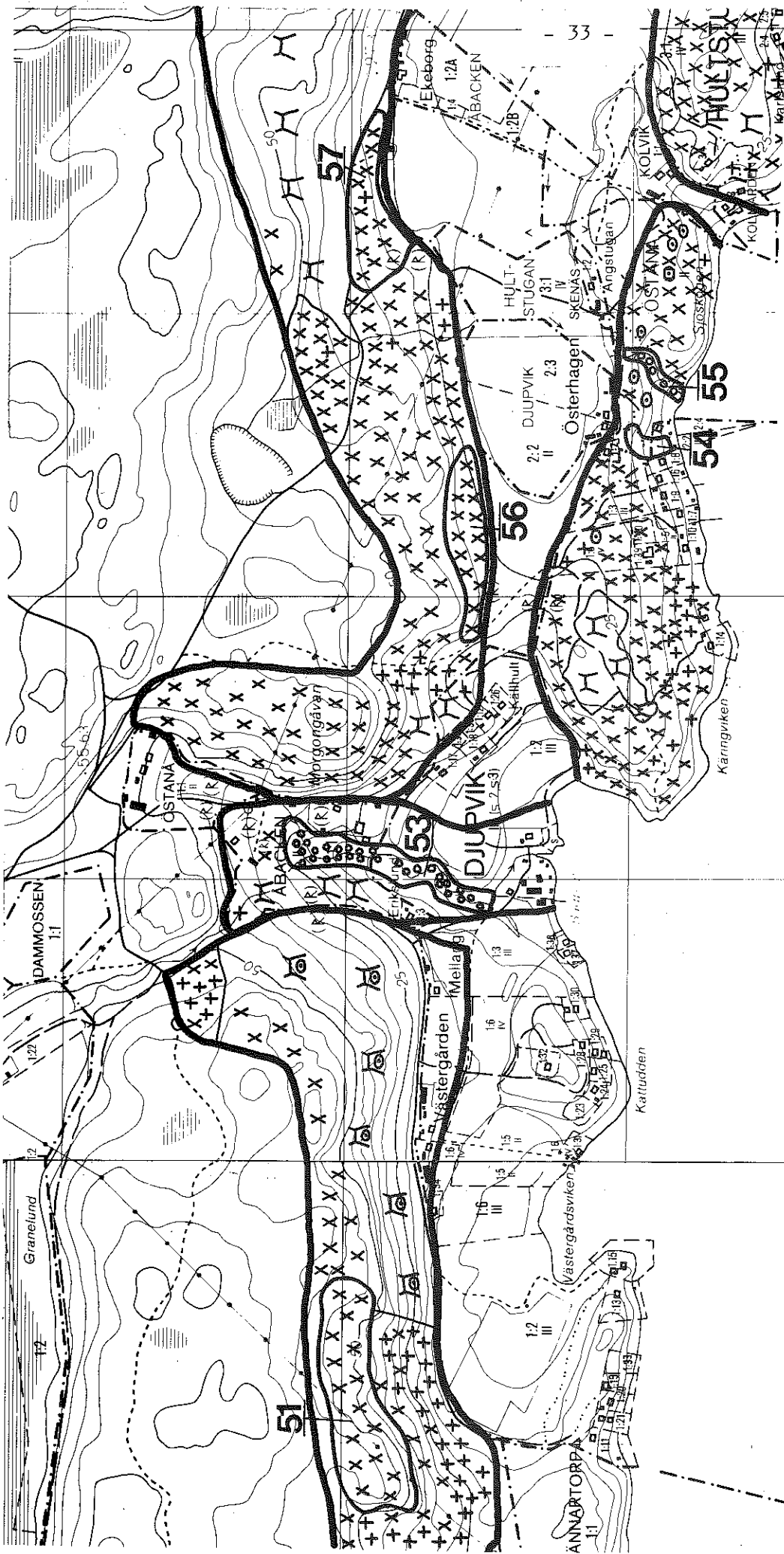
Klass 1 b

Utmed större delen av denna sträcka påträffas välutbildade hälltallskog. Det rör sig om vidsträckta hällmarker med gles och orörd, delvis grov tallskog med inslag av många torrakor. Ett särskilt fint avsnitt finns ovanför Sjöberga; nedanför detta parti en granskog med blåbärsris och linnea, i blockrik terräng.

52 Sjöberga

Klass 1 b

Ett urkalkområde. Utmed krönet av en täktbrant påträffas en typisk kalkflora. I den östra delen finns ett av täkt oskadat parti, en sluttande kalkhäll mellan tomtmarker. Några noterade arter: Kungsmynna, duvnäva rikligt, harmynna, tulkört, vit fetknopp, brudbröd, blodnäva, backlök rikligt, svartbräken, kalkkrusmossa, grusbräcka, lundtrav, bergglim, vildlin. Murruta är påträffad nedanför branten på en kalkhäll intill ett fritidshus längst i väster. Ovanför kalkstråket en blandskog av tall och björk mest, där piprör och bl a ljung dominerar. Ovanför stigen västerut (utanför det markerade området) en rasmark med blandskog av hassel, asp, tall, björk, gran och ek. Här växer bl a vippärt, backvial, skogstry och skogsvicker.

○ Lövblandskog

□ Blandskog
* Barrblandskog
x Tall
+ Gran

- ⊗ Asp
- ⊙ Björk
- Klipbal
- △ Rönn
- Ek
- ◆ Hassel
- ⊠ Ask
- ⊞ Lind
- ▲ Bok

- Hygge
- , ungskog
- , lövuppslag
- , björkuppslag
- , tallplantering
- , granplantering
- , efter skogsbrand

53 Djupvik

Klass 1 a

En större bäck med ett meandrande lopp i sin nedre del. Längre upp en kraftigt nedskuren ravin med forsande vatten. Hela sträckan kantas av alar, i den övre delen grova träd. Även gran, björk och grov hassel förekommer. Rik underväxt av hägg. Det övre partiet har karaktär av lövurskog med inslag av avbrutna och murkna stammar. Vegetationen är tät och snårig. Ravinens östra sida är mycket brant och här ansluter rännilar - på flera ställen gyttjig sippermark; ett biflöde längst upp är täckt av skogssäv. Floran är delvis rik längs bäcken och utmed ravinsidorna: Majbräken, skogstry, måbär, älgört, stinksyska, hultbräken, vitsippa, blåsippa, skärmstarr, skogsfräken, skogssallat, harsyra, rödblära, lundelm, gullpudra m fl.

En färdefull bäckravin, vars övre del uppvisar partier med urskogsartad lövskog.

54 Österhagen

Klass 1 c

En sluttande och översilad ängsmark mellan tomtmarker. Bevuxen med spridda en- och törnrosbuskar. Bland örterna dominans av gullviva, dessutom rikligt med brudbröd och längre ner blodnäva. Några arter som noterats: Vildlin, rödkämpar, stor blåklocka, gulmåra, skogsklöver, rödklint, vitmåra, ängshavre, darrgräs, ängsnejlika och jungfrulin. Bactimjan och duvnäva växer utmed den stig som genomkorsar området.

En vacker och välutbildad, rik ängsflora av mer ovanligt slag.

55 Österhagen

Klass 1 c

En bäckravin ner mot vattnet. I stort en tät och snårig vegetation med en relativt trivial flora. Älgört och hallonrevor dominerar, vidare frodiga majbräkenbestånd samt bl a måbär, skogssäv, kabbeleka och brännässla.

56 Källhult

Klass 1 c

En större och välutbildad tallhed, dominerad av blåbärsris och med förekomst av bl a linnea, ekorrbär och gröncpyrola.

57 Ekeborg

Klass 1 b

Ett parti mellan vägen och odlingsmark med delvis högstammig, grov tall - rik underväxt av uppträngande granplantor. Förekomst av högstubbe med bohål samt vindfällan. Växtsamhället är en friskhed med dominans av blåbärsris. Rik mossväxt, mest vägg- och kammossa. Inslag av bl a linnea, gröncpyrola, ekorrbär och gullris.

○ Lövblandskog

- ⊙ Asp
- ⊙ Björk
- Klubbal
- △ Rönn
- EK
- ◆ Hassel
- ⊠ Ask
- ⊠ Lind
- ▲ Bok

- Blandskog
- * Barrblandskog
- x Tall
- + Gran

- Hygge
- ungskog
- lövuppslag
- björkuppslag
- tallplantering
- granplantering
- efter skogsbrand

N ↑

0 500m

- 35 -

62

SANDVIK
Huvudvarpen

61

Svartvik

Löviken

Ekviken

60

59

58

Britelundsudden

STORMBÄCKEN
IV (s II)

Rånberget

Sandviksberget

HÖRSLIGAN

STORMBÄCKEN
I (s I)

Löviken

Ekviken

Svartvik

SANDVIK

Huvudvarpen

61

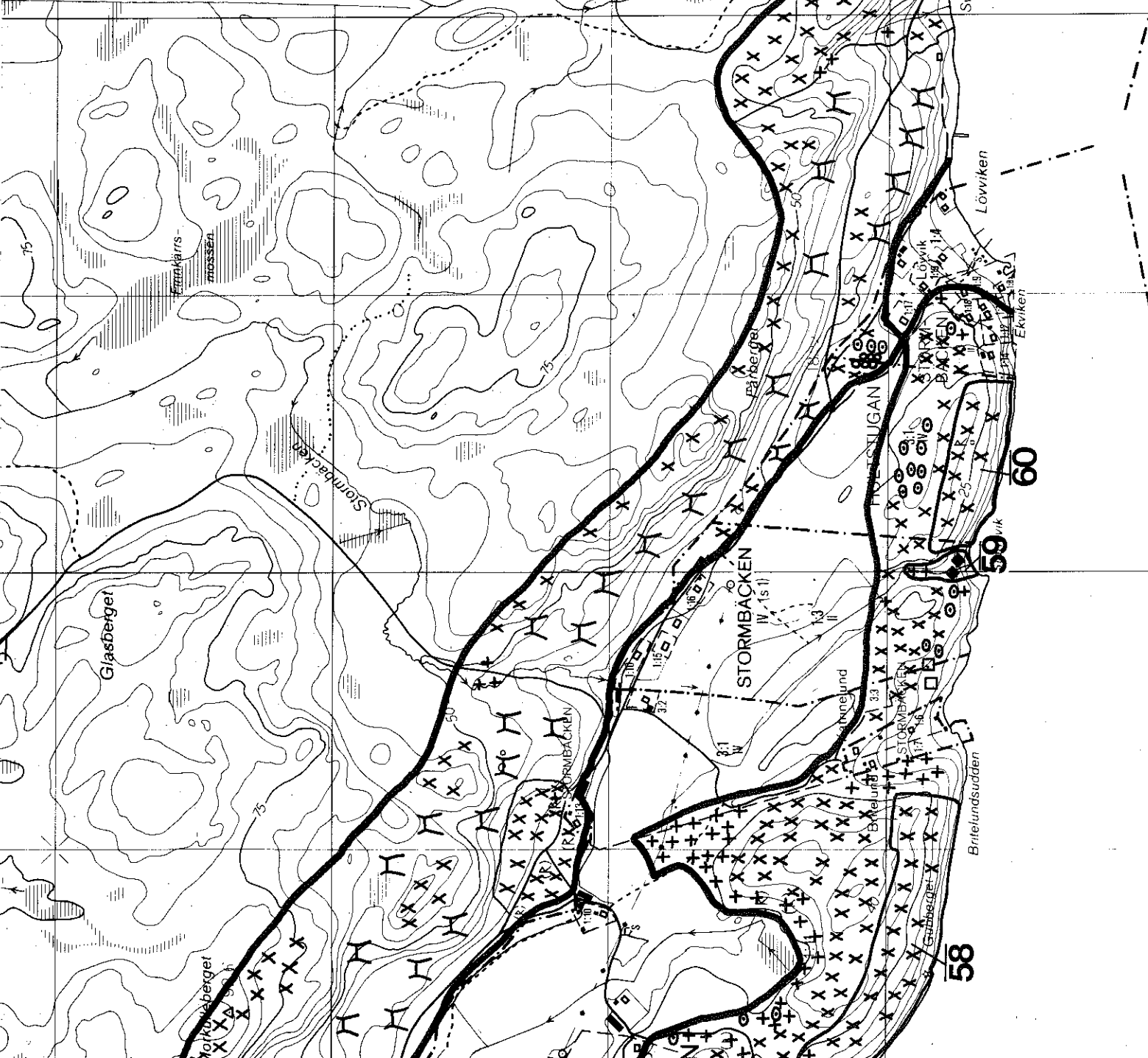
62

SANDVIK

Huvudvarpen

62

35

58 Gubberget

Klass 1 b

Ett område med fin tallskog (grova, höga furor). Närmare vattnet hålltallmark. Fläckvis utbredda mjölonbestånd, samt ljung- och Cladonia-samhällen. Bitvis blockig terräng. (I branterna ovanför Britelund fin granskog, strax utanför det markerade området).

Magnifik utsikt inåt Bråviken. Ett orört, vildmarksartat kustavsnitt.

59 Stormvik

Klass 1 c (-b)

En bäckravin som slutar i en djup klyfta och vattenfall. Längst ner växer hassel, måbär, skogstry, berberis, rikligt med ängskovall samt bl a blåsippa. I övrigt påträffas al, gran, björk och asp utmed bäcken.

Ett orört och vilkmarksartat område.

60 Ekviken

Klass 1 a (-b)

I branterna mellan Ekviken och Stormvik påträffas en extrem hålltallskog, del i branten, dels utmed krönet. Många markliggande, silvriga stammar och grenar. Rikligt med Cladonia-lavar på hållarna. Ymnigt med torr ljung i branten, även torra enbuskar. Förekomst av mjölon. På fuktig jord i branten växer bergglim, enstaka blodnäva samt bl a lövbinda.

Hela området har en stark vildmarksprägel och dess värde förstärks av orördheten, en obebyggd kuststräcka.

61 Sandvik

Klass 1 c

En sträcka mellan vägen och stranden med grova tallar. Längst i öster en mindre sandstrand med strandråg.

62 Sjöholm

Klass 1 c

Mindre bäckravin på båda sidor om vägen. I sitt övre lopp genomflyter bäcken granskog, bitvis sumpskog med vitmossbotten. Här finns ett vattenfall med en fallhöjd på 2-3 m. På ravinbotten en utbredd ormbunksflora, mest maj- och hultbräken - i övrigt bl a ekorrbär, harsyra, revlumner och skogsfräken. Nära vägen enstaka exemplar av tibast. Söder om vägen en bredare ravinbotten (15-20 m). Här markant inslag av lövträd och buskar, såsom al, fågelkörsbär, enstaka lönn, brakved och skogsolvon. Fläckvisa bestånd av skogs-säv. Vidare bl a kärrviol, ormbär och skogssallat. Omedelbart söder om torpet Sjöholm ett bestånd av strutbräken. Grov hassel i närheten. I den här delen gott om hägg; i övrigt bl a måbär och skogstry samt tibast.

UNDERSÖKTA OMRÅDEN VID VÅNGAFÖRKASTNINGEN

Ek kartblad	Nr	Område	Miljötyp	Klass
Vånga sn				
8F 7j	1	Göten	lövskog	1 c
8F 8j	2	Råklint	ravin	1 c
	3	Torlunda	ravin	1 b
	4	Stora Röja	skog	1 a
	5	Stora Röja	lövskog	1 b (-a)
	6	Augustdal	skog	1 b
8F 9j	7	Hagsätter	alkärr	1 b
	8	Fagerås	lövskog	1 b (-c)
	9	Stjärntorp	lövskog	1 b (-c)
	10	Stjärntorp	lövskog	1 b (-c)
8G 9a	11	Ö Torp	lövskog	1 b (-a)
	12	Nybygget	skog	1 b
	13	Veteklint	skog	1 a
	14	Rönnstorp	lövskog	1 b
	15	Rönnstorp	skog	1 c
	16	Glans kalkbrott	urkalk	1 a
	17	Glansgruvan	lövskog	1 a (-b)
	18	Glansgruvan	skog	1 b
9G 0a	19	Glansgruvan	urkalk	1 c

1 Göten

Klass 1 c

Ett större alkärr samt intilliggande mindre ekhagmark. Ekskogen är relativt öppen och trevlig med inslag av enbuskar och törnrosor, fläckvisa bestånd av liljekonvalj, vidare bl a gökärt och stor blåklocka. På det hela taget en trivial flora. Alkärret domineras främst av älgört. I dess nedre del förekommer enstaka ask, blåsippta, ormbär och bl a ekbräken.

Området ligger i anslutning till badplats.

2 Råklint

Klass 1 c

En liten bäckravin norr om Råklint, helt nära vägen, delvis i fin granskog. Fältskiktet är glest och det är ganska skuggigt inne i skogen. Utmed och nära bäcken rikligt med hultbräken, vidare bl a ekbräken, ormbär, trolldruva, majbräken och harsyra, som är dominerande.

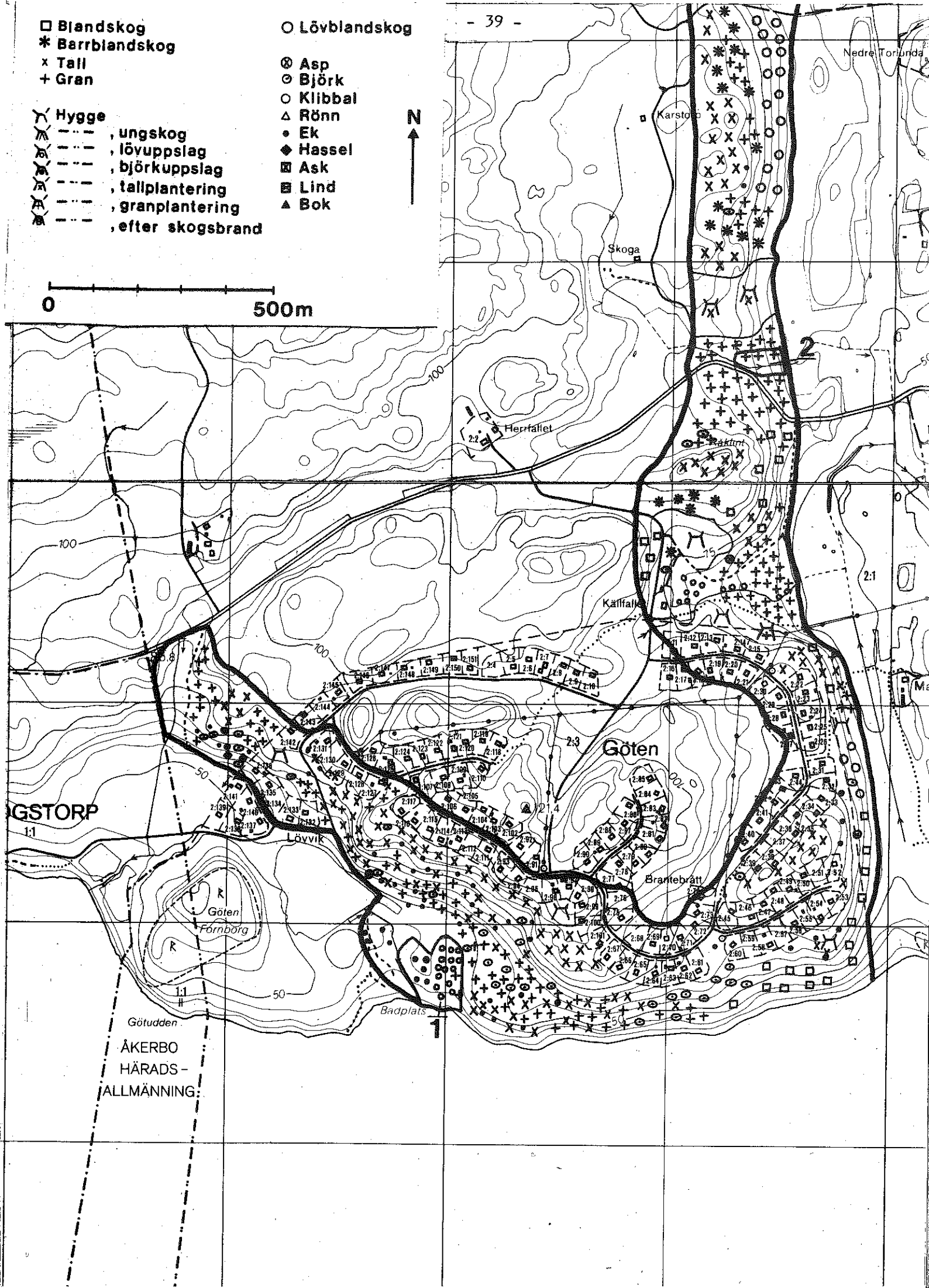
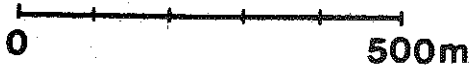

- Blandskog
- * Barrblandskog
- x Tall
- + Gran

- Lövblandskog

- ⊗ Asp
- ⊙ Björk
- Klipbal
- △ Rönn
- Ek
- ◆ Hassel
- ⊠ Ask
- ⊞ Lind
- ▲ Bok

- Hygge
- , ungskog
- , lövuppslag
- , björkuppslag
- , tallplantering
- , granplantering
- , efter skogsbrand

3 Torlunda

Klass 1 b

Uppe i branten finns en lövblandskog på båda sidor om en bäck. Ett orört parti med hassel, rönn, lönn, ek, sälg, asp och björk. Mycket gott om murket material samt ett flertal markstammar. Några arter: Skogstry, måbär, liljekonvalj, blåsippa och trolldruva. Området har närmast karaktär av lövurskog. Vegetationen ovanför är sargad genom avverkningar.

4 St Röja

Klass 1 a

I branterna ovanför Holmen och St Röja påträffas en skog av urskogs-karaktär, utmed krönet och i dess närhet. Terrängen är mycket blockrik och klippig och bitvis svårframkomlig. På någon enstaka plats har rasblock bildat grottlänkande hålor. I huvudsak är det en barrblandskog med inslag av grov asp och björk samt ekkratt. Det finns rikligt med torrakor - även förekomst av lågor. Gott om murkna träd. Cladonia-hällar omväxlar med ris-samhällen.

5 St Röja

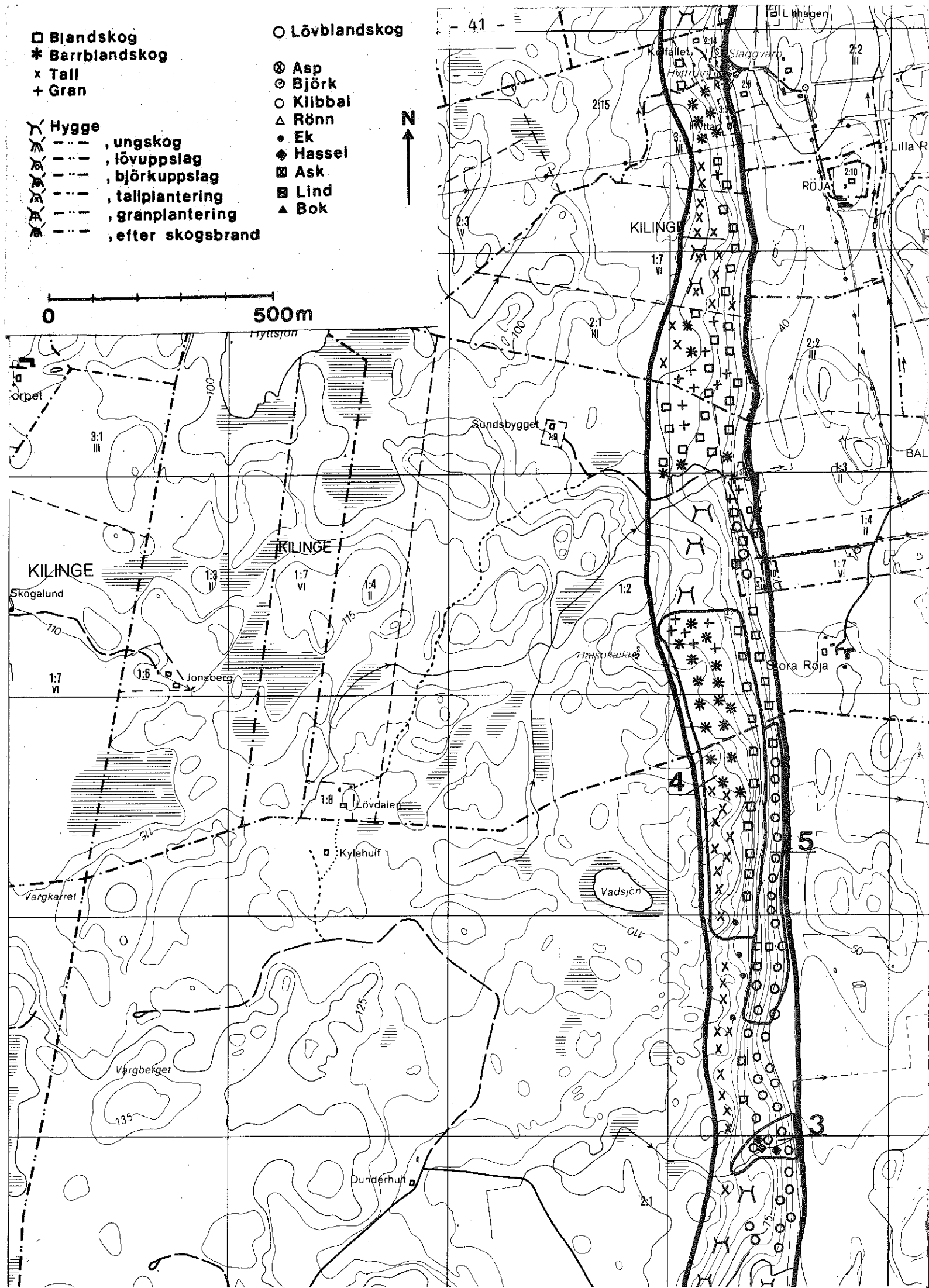
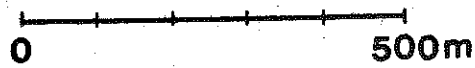
Klass 1 b (-a)

Nedanföör branterna (se föregående) finns en lövblandskog med hassel, asp, björk och bl a ek. Även inslag av gran. Hasseln är på en del ställen grov, dock kvävd. Murket material på marken. Fältskiktet är mörkt och dåligt utbildat, fläckvis endast lövförna. Ställvis gott om liljekonvalj, vidare bl a trolldruva.

- Blandskog
- * Barrblandskog
- x Tall
- + Gran

- Hygge
- ungskog
- lövuppslag
- björkuppslag
- tallplantering
- granplantering
- efter skogsbrand

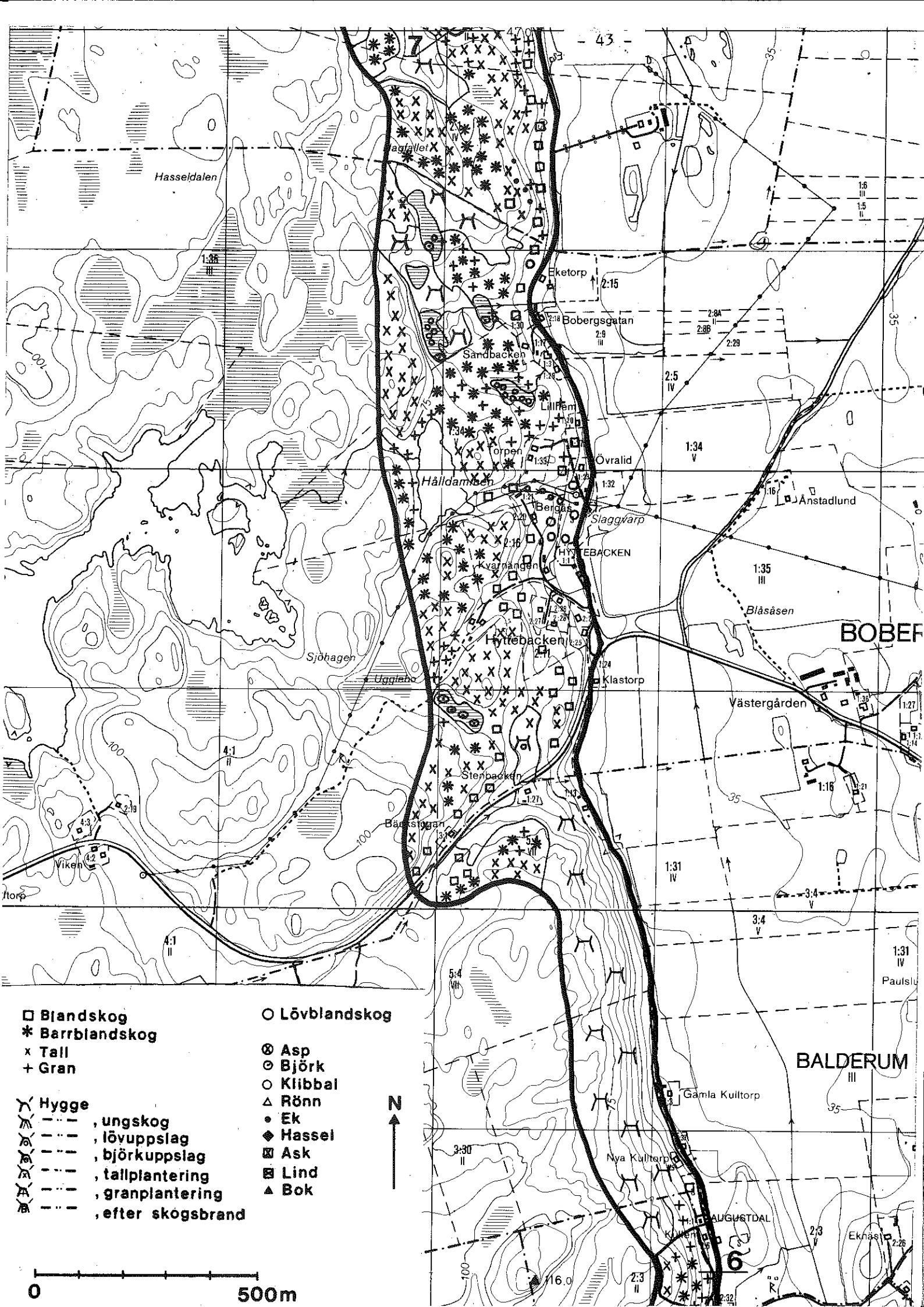
- Lövblandskog
- ⊗ Asp
- ⊙ Björk
- Klipbal
- △ Rönn
- Ek
- ◆ Hassel
- ⊠ Ask
- ⊞ Lind
- ▲ Bok

6 Augustdal

Klass 1 b

En orörd, värdefull barrblandskog i vackert mosstäckt, storblockig rasmark. Här finns ett flertal grova tallar - granarna dock ej så grova. Vidare inslag av mycket grova aspar (med bohål), även ganska grov björk.

- Blandskog
- * Barrblandskog
- x Tall
- + Gran

○ Lövblandskog

- ⊗ Asp
- ⊙ Björk
- Klöbball
- △ Rönn
- △ Ek
- ◆ Hassel
- ⊞ Ask
- ⊞ Lind
- ▲ Bok

- ⌘ Hygge
- ⌘ , ungskog
- ⌘ , lövuppslag
- ⌘ , björkuppslag
- ⌘ , tallplantering
- ⌘ , granplantering
- ⌘ , efter skogsbrand

0 500m

BOBER

BALDERUM III

Västergården

1:31 IV

3:4 V

1:31 IV
Paulslu

Gamla Kulltorp

Nya Kulltorp

AUGUSTDAL

Ekhasl 2:28

Hasseldalen

Aggfaller

Eketorp

Bobergsgatan

Sandbacken

Lillhem

Örpen

Håldambacken

Övralid

Bergås

Slaggvarp

HYTTEBACKEN

Hytebacken

Klastorp

Sjöhagen

Ugglebo

Stenbacken

Bäckslagan

Viken

1:16

3:4 V

1:27
1:14

1:31 IV

3:4 V

1:31 IV
Paulslu

Gamla Kulltorp

Nya Kulltorp

AUGUSTDAL

Ekhasl 2:28

1:35 III

4:1 II

4:1 II

5:4 III

3:30 II

100

- 43 -

35

1:6 II
1:5 II

35

2:5 IV

1:34 V

1:35 III

Blåsåsen

1:36

35

3:4 V

3:4 V

35

2:3

2:32

2:3 II

2:32

7

35

35

35

35

35

35

35

35

7

35

35

35

35

35

35

35

35

7 Hagsätter

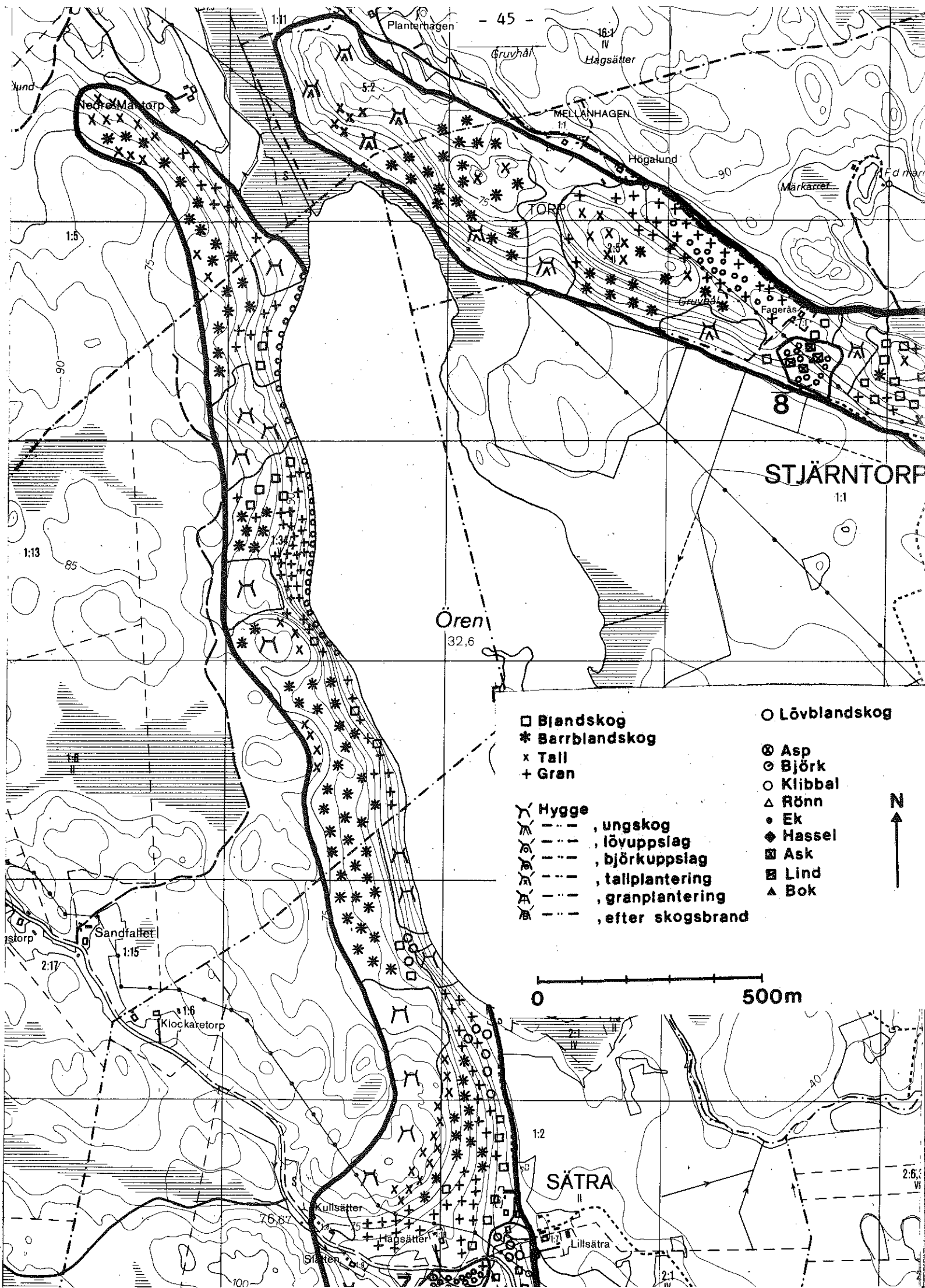
Klass 1 b

Ett större, välutbildat alkärr kring en bäck med kraftig järnutfällning. Inblandning av unggranar och björk samt brakved och hägg. Torrt-fuktigt, ej vattenfyllt. Alarna är ej särskilt grova, men högstammiga och de står tätt. Kärrret uppvisar en rik och varierad flora: Älgört dominerar, i övrigt majbräken, kärrviol, kabbeleka, skogssäv, strandklo, ormbär, hultbräken, skogsbräken, humleblomster, veketåg och knölsyska m fl - i kanterna harsyra.

8 Fagerås

Klass 1 b (-c)

En ask-alfuktlund kring en bäck, längst ner i sluttningen. Även gott om hägg. Hassel längre upp i ena kanten. En tät och snårig vegetation med ett mestadels relativt glest fältskikt. Några framträdande arter: Trolldruva, blåsippa, ormbär, kabbeleka, stinksyska, skärmstarr, gullviva, liljekonvalj, skogssäv, älgört, humleblomster, brännässla och majbräken.

□ Blandskog	○ Lövblandskog
* Barrblandskog	⊗ Asp
x Tall	⊙ Björk
+ Gran	○ Klipbal
	△ Rönn
Y Hygge	● Ek
--- , ungskog	◆ Hassel
--- , lövuppslag	⊠ Ask
--- , björkuppslag	⊞ Lind
--- , tallplantering	▲ Bok
--- , granplantering	
--- , efter skogsbrand	

0 500m

9 Stjärntorp

Klass 1 b (-c)

Ask-allund i en sänka. En bäck rinner igenom den täta lövskogsvegetationen. Dominans av askuppslag. Några arter: Ormbär, majbräken, lungört, blåsippa, gullviva, stinksyska, älgört dominerar, dessutom bl a brännässla. Nässelklocka förekommer utmed en stig i östra kanten.

10 Stjärnorp, öster om

Klass 1 b (-c)

En alfuktlund kring en uttorkad bäckfåra. Utöver al också ask, björk, ek samt hassel i underskiktet. Gran i östra kanten. Sparsam markvegetation, fläckvis brännässledominans. Av örter märks lungört, troll-druva, ormbär, blåsippa, gullviva samt tibast längre upp i sluttningen i närheten av f d "hytta" eller stenkällare.

11 Ö Torp

Klass 1 b (-a)

Ett fint ädellövskogsområde kring en berggudde som sticker ut i åkern. I kanterna lundpartier med hassel, särskilt på sydudden och utmed den östra sidan. Ett flertal större lindar finns också nedanför berget. Även en del ek. I stort sett är floran trivial och gräsdominerad; bl a märks stor blåklocka, liljekonvalj rikligt, blåsippa och gökärt. I hasselpartierna dock rikare, inte minst i norr nära en stuga; lungört, troll-druva, skogsnäva, skogstry m fl.

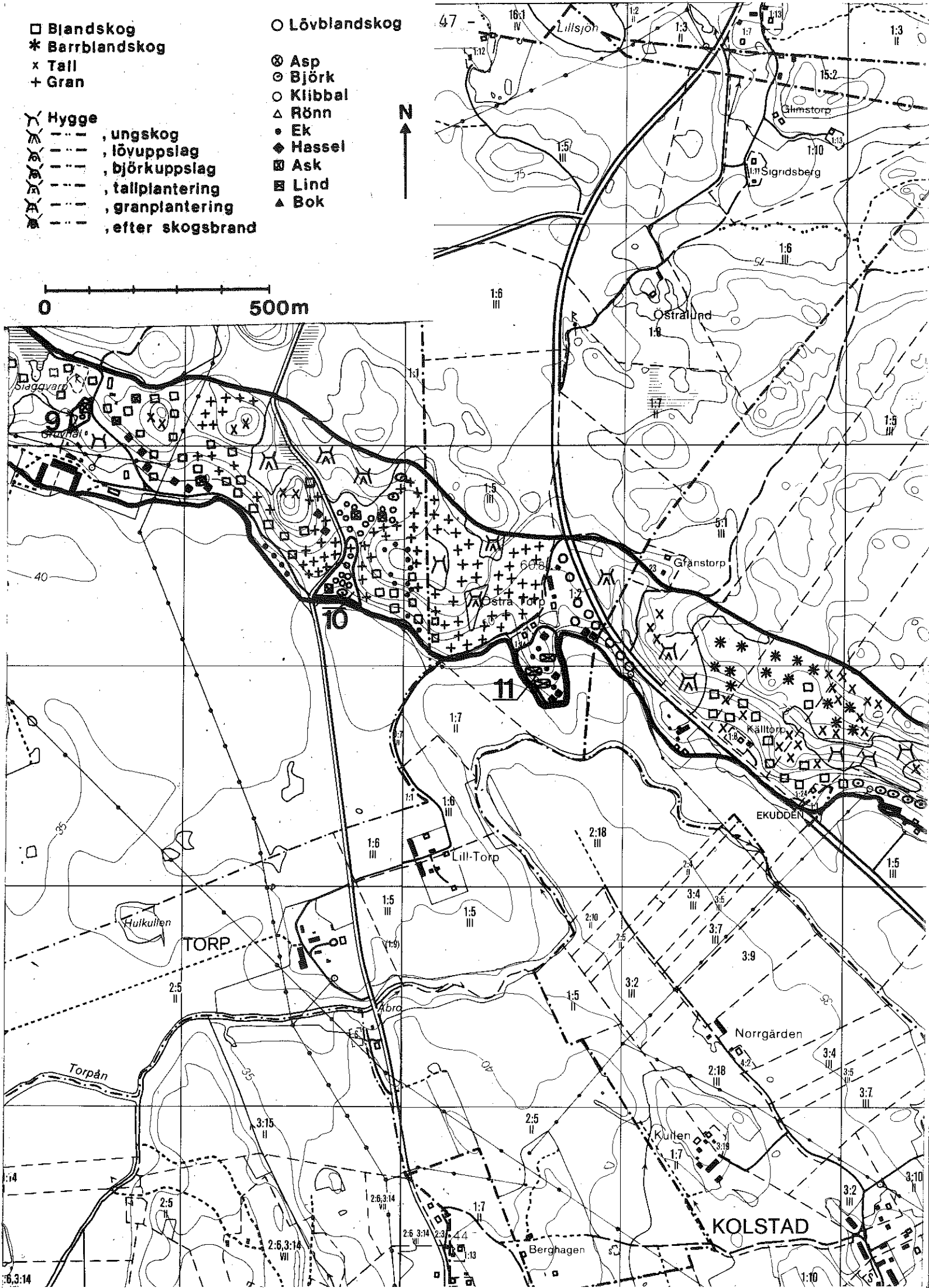
- Blandskog
- * Barrblandskog
- x Tall
- + Gran

○ Lövblandskog

- ⊗ Asp
- ⊙ Björk
- Klipbal
- △ Rönn
- Ek
- ◆ Hassel
- ⊞ Ask
- ⊞ Lind
- ▲ Bok

- Hygge
- ungskog
  - - - lövuppslag
  - - - björkuppslag
  - - - tallplantering
  - - - granplantering
  - - - efter skogsbrand

0 500m

12 Nybygget

Klass 1 b

Ett fint och värdefullt blandskogsbestånd i branten. Inslag av såväl grov tall som grov gran och grov asp samt även ek. Området ansluter till Veteklint.

13 Veteklint

Klass 1 a

Ett skogsområde omedelbart söder om ett öppet hällområde, en fin utsiktspunkt, överst i branten ekkra i mossbelupen blockterräng. Här finns en växtplats för ärtvickern, en växtart som i landet har sin huvudsakliga utbredning i Östergötland. Den förekommer inom en yta som är mindre än 1 m² och klänger i asp och ek. Längre ned i branten en blandskog av gran, asp och ek.

Förekomsten av den sällsynta ärtvickern ger skogspartiet, åtminstone dess övre del, högt skyddsvärde.

14 Rönnstorp

Klass 1 b

En lövblandskog av ek, hassel, asp, björk, lönn, hägg, al och ask. Närmast vägen alkärnsartat och sumpigt. Mot söder mer lundartat och igenväxande - här mer ek och graninblandning. Blåbärsris dominerar i denna sydliga del. Ställvis märks en rikare flora med inslag av bl a lungört, blåsippa, tibast och skogstry.

15 Rönnstorp, öster om

Klass 1 c

En örtrik blandskog med dominerande ek, vidare gran, hassel, björk och längst ned en samling grova aspar. På grusig mark utmed vägen samt längs igenvuxen mindre stig förekommer fläckvis gott om purpurknipprot, icke blommande vid observationstillfället. I övrigt finns här bl a skogstry, blåsippa och tibast.

16 Glans kalkbrott

Klass 1 a

Ett numera nedlagt kalkbruksområde, där man kan spåra ett flertal mer eller mindre igenväxande, äldre brotthål. Vegetationen i området är mycket komplex och utgörs av en blandskog, där de flesta trädslag ingår: Alm, hassel, björk, rönn, oxel, asp, fågelkörsbär, ask, lind, tall, sälg och gran. På flera håll inslag av åldriga träd - bl a finns en gammal lind ovanför vägen vid områdets sydgräns. Rik undervegetation av främst skogstry och måbär. Lövträdsdominans närmast norr om det stora kalkbrottet. Terrängen i brantpartierna är blockrik och är rikligt bevuxen med mossor. Den rikaste floran påträffas i anslutning till det stora kalkbrottet, utmed dess krön och i lövskogsslutningarna norr om. Några arter: Trolldruva, blåsippa, gullviva, hästhov, tibast, purpurknipprot, sårläka, liljekonvalj, akleja, spenört och vårärt. Kal tallört är påträffad i enstaka, småvuxna exemplar intill den stig som leder in till stora brottets öppning. Kring en bäck utmed vägen längst i norr växer bl a ormbär, stinksyska och hultbräken.

Utmed krönet av det stora kalkbrottet förekommer en typisk urkalkflora: Kungsmynta, backglim, getrams, rockentrav, svartbräken, harmynta, blodnäva, lundtrav m fl. Bergjohannesört tillhör de intressantare inslaget, liksom spärrlosta. Purpurknipprot är en karaktärart för området. Bl a på botten av stora brottet, som håller på att växa igen av tall- och björkplantor, påträffas den fläckvis rikligt; i övrigt märks här slätterblomma, vildvin, slankstarr och bl a kalkkrusmossa, samtliga klart kalkgynnade arter.

Utförlig artförteckning har presenterats av M Enquist i "Floran vid Glans kalkbruk 1975-1977". Glans kalkbruksområde uppvisar jämte marmorbrottsområdet i Kolmården den artrikaste urkalkfloran i länet. Ovanligt rika förekomster av orkidén purpurknipprot.

17 Glansgruvan

Klass 1 a (-b)

Ett område som närmast kan karaktäriseras som en askurskog, kring ett gammalt kalkbrott, numera omgivet av hyggen - planteringar. Askarna är grova och därtill påträffas omkullfallna träd och murkna markstammar. Graninblandning. I ena ändan av området finns ett vattenfyllt alkärr. I övrigt gott om askuppslag. Floran är inte av det allra rikaste slaget, dock märks här bl a ormbär, trolldruva, blåsippa, gullviva samt måbär och skogstry.

Ett urskogsartat parti av mycket ovanligt slag i länet.

18 Glansgruvan

Klass 1 b

En örtrik granskog med björkinslag. Rotvältor och lågor förekommer i den vackert mossbevuxna terrängen. Purpurknipprot växer främst i anslutning till den stig som går genom området. Några arter i övrigt som noterats: Tibast, blåsippa, underviol, skogsvicker, skogstry, måbär, olvon, sårläka, linnea, gullviva, hästhov och slankstarr.

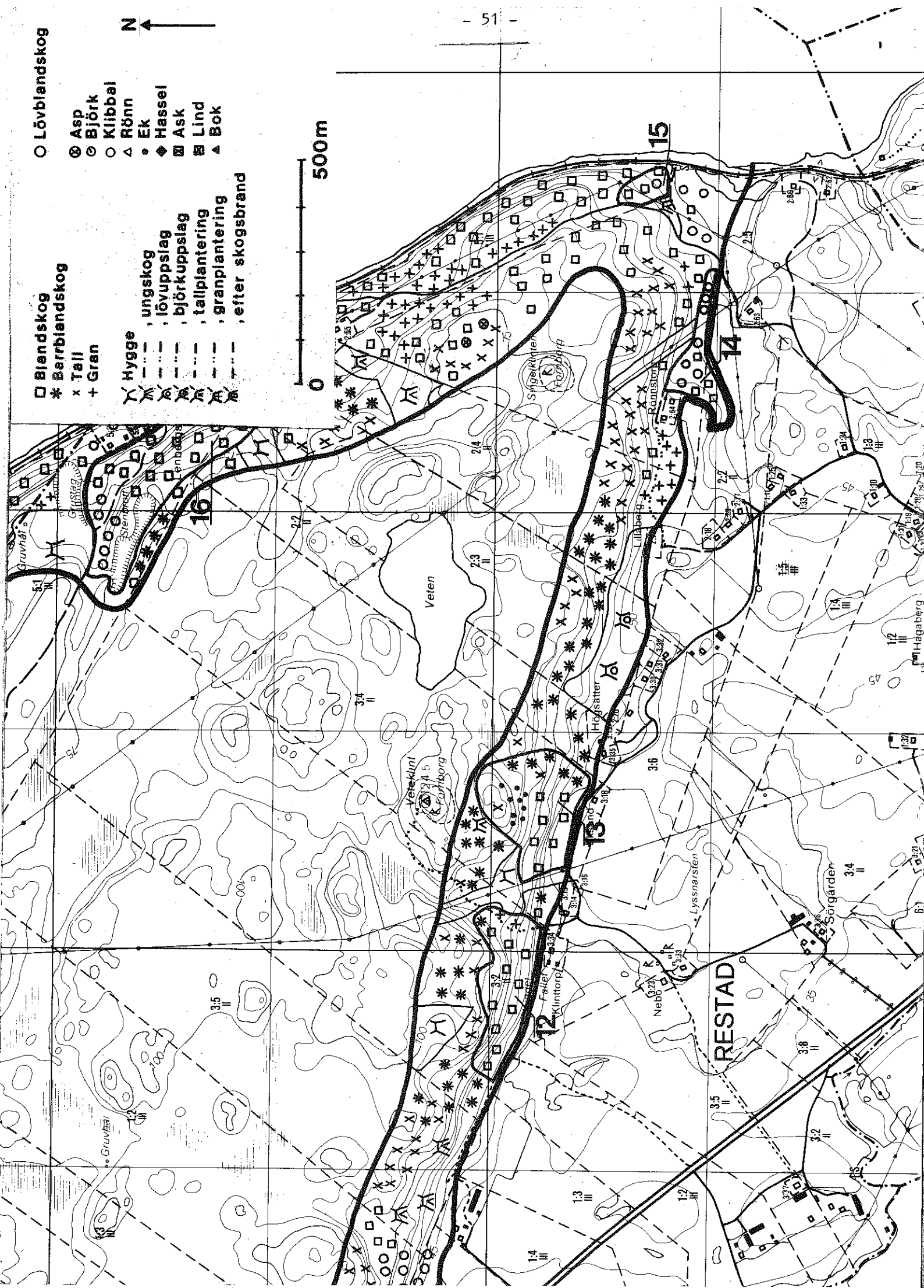
19 Glansgruvan

Klass 1 c

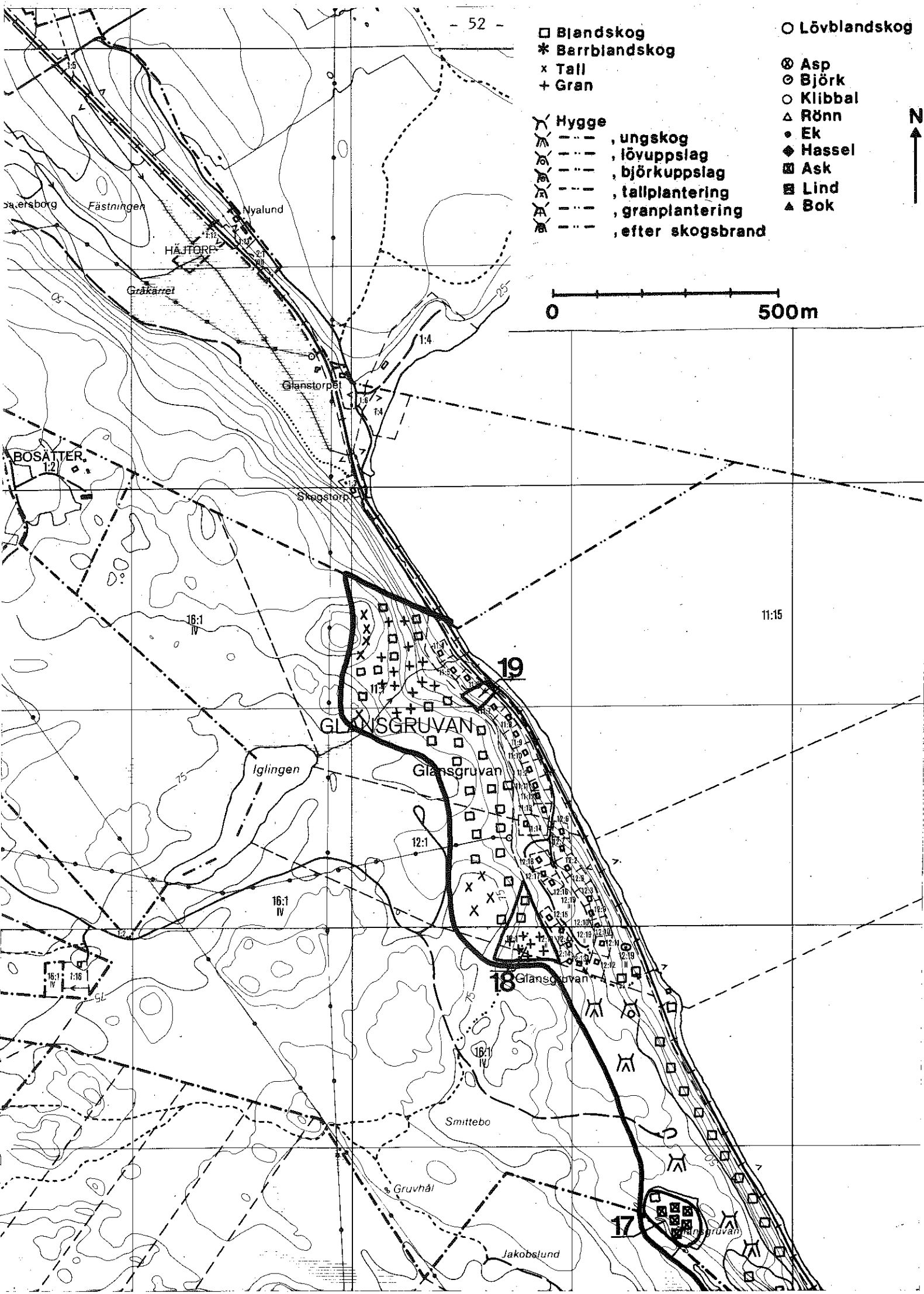
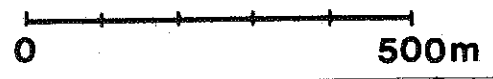
F d kalkbrott, beläget mellan fritidsstugetomter. Det gamla brottet numera kraftigt igenvuxet av sälg, björk, gran m fl träd. På botten växer purpurknipprot - den förekommer även på krönet av täktbranten. I övrigt påträffas här bl a blåsippa, trolldruva och tibast.

- Blåndsskog
- * Berrblåndsskog
- x Tall
- + Gran
- Mygge
- ungskog
- lövuppslag
- björk uppslag
- tallplantering
- granplantering
- efter skogsbrand
- Lövblåndsskog
- ⊙ Asp
- ⊙ Björk
- Klippal
- △ Rönn
- Ek
- ◆ Hassel
- ⊠ Ask
- ⊠ Lind
- ▲ Bok

- Blandskog
- * Barrblandskog
- x Tall
- + Gran
- Hygge
  - , ungskog
  - , lövuppslag
  - , björkuppslag
  - , tallplantering
  - , granplantering
  - , efter skogsbrand
- Lövblandskog
- ⊗ Asp
- ⊙ Björk
- Klipbal
- △ Rönn
- Ek
- ◆ Hassel
- ⊠ Ask
- ⊞ Lind
- ▲ Bok

Bråviken- och Vångaförkastningarna är två riksintressanta naturmiljöer. I rapporten presenteras en botanisk inventering av dessa områden. Sammanlagt redovisas 81 särskilt värdefulla växtmiljöer varav 19 kan betecknas som de mest intressanta. Stora delar av de undersökta områdena upptas av hällmarkstallskog som ibland är urskogsartad. På några platser finns urkalksten som ger upphov till en rik flora. I rapporten ingår också en vegetationskarta över förkastningsbranterna.